

ISSN 0005-8777

Benelux Publicatieblad

Jaargang 2016
Nummer 1
Datum uitgifte 1/03/2016

Jaarplan

3

JAARPLAN 2016

3

Overeenkomsten

61

PROTOCOL tot wijziging van de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming – M (2015) 8

61

Beschikkingen

67

BESCHIKKING van het Benelux Comité van Ministers tot opheffing van beschikking M (2012) 3 van het Benelux Comité van Ministers tot wijziging van het toepassingsgebied van de beschikkingen M (96) 8 en M (83) 17 met betrekking tot geweren en munitie en andere middelen die voor de jacht op de onderscheiden wildsoorten zijn toegestaan en beschikking M (2014) 3 van het Benelux Comité van Ministers tot instemming met de toepassing van artikel 13, lid 1 van de Benelux-Overeenkomst M (70) 7 op het gebied van de jacht en de vogelbescherming – M (2015) 9

67

Jaarplan

JAARPLAN 2016

Inhoud

VOORWOORD.....	5
A. PROJECTEN	7
1. ENERGIE.....	7
ALGEMENE INLEIDING	7
DOELSTELLINGEN EN PROJECTEN.....	8
1.1. Leveringszekerheid over grenzen heen.....	8
1.2. Een toekomstbestendige energiemarkt.....	9
1.3. De Transitie naar een hernieuwbare energievoorziening.....	9
2. LEEFMILIEU EN RUIMTE.....	11
ALGEMENE INLEIDING	11
DOELSTELLINGEN EN PROJECTEN.....	12
2.1. Verbeteren van de leefomgeving.....	12
2.2. Bevorderen van de biodiversiteit	14
2.3. Veiligstellen van de voedselketen	15
2.4. De transitie naar een circulaire economie bespoedigen.....	16
3. SOCIALE COHESIE	18
ALGEMENE INLEIDING	18
DOELSTELLINGEN EN PROJECTEN.....	19
3.1. Bevorderen van de arbeidsmobiliteit.....	19
3.2. Verbeteren van de grensoverschrijdende patiëntenmobiliteit.....	22
3.3. Stedelijke sociale cohesie	22
4. ECONOMIE EN KENNIS	23
ALGEMENE INLEIDING	23
DOELSTELLINGEN EN PROJECTEN.....	24
4.1. Interne Benelux Markt voor Banen en Groei	24
4.2. De Nieuwe Benelux Economie	26
4.3. De Benelux-markt vanuit globaal perspectief	27

5.	MOBILITEIT	29
	ALGEMENE INLEIDING	29
	DOELSTELLINGEN EN PROJECTEN.....	30
	5.1. De Benelux is goed op (de) weg	30
	5.2. Optimaal benutten van de Benelux-samenwerking per spoor, water en door de lucht	34
	5.3. Douaneoverleg	36
6.	VEILIGHEID EN PERSONENVERKEER	37
	ALGEMENE INLEIDING	37
	DOELSTELLINGEN EN PROJECTEN.....	38
	6.1. Binnenlandse veiligheid	38
	6.2. Politie samenwerking	39
	6.3. Bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit	42
	6.4. Inzetten op andere grensoverschrijdende veiligheidsitems	42
	6.5. Justitie.....	43
	6.6. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	44
	6.7. Personenverkeer	46
7.	FRAUDEPREVENTIE.....	47
	ALGEMENE INLEIDING	47
	DOELSTELLINGEN EN PROJECTEN.....	48
	7.1. Gezamenlijk bestrijden van fiscale fraude.....	48
	7.2. Sociale reglementering en strijd tegen de fraude	51
	7.3. Aanpakken van oplichting van bedrijven.....	52
B.	BENELUX ALS KENNISCENTRUM EN PROEFTUIN VOOR EUROPA.....	53
C.	SAMENWERKEN MET ANDERE STATEN, DEELSTATEN EN INTERNATIONALE ORGANISATIES.....	56

VOORWOORD

Benelux-samenwerking heeft meerwaarde voor Europa.

De context voor internationale samenwerking is de voorbije jaren grondig gewijzigd. Van financiële en economische crisis over energiecrisis tot de huidige vluchtelingen crisis, al deze gebeurtenissen hebben de grondslagen van de Europese integratie flink door elkaar geschud. Deze grote maatschappelijke vraagstukken vragen evenwel om Europese antwoorden. Binnen deze ontwikkelingen krijgt de regionale samenwerking opnieuw haar volle betekenis. De Benelux-landen zijn de grondleggers van de Europese integratie. Nu nemen zij wederom hun taak op om samen nieuwe uitdagingen aan te gaan. De Benelux Unie versterkt hiermee haar rol als operationeel grensoverschrijdend platform.

De politieke samenwerking tussen de drie landen is zeer intens met vele contacten tussen de bewindspersonen, de diplomatieke vertegenwoordigers en de vakdepartementen. Waar mogelijk worden samen standpunten ingenomen of projecten ontwikkeld. Steeds zijn deze gericht op meer en betere samenwerking tussen de landen. Op het niveau van de intergouvernementele samenwerking bevatten de Toppen tussen de regeringsleiders van de Benelux-landen sinds 2014 naast een internationale en Europese agenda ook een Benelux-agenda. De lancering van 'het Benelux-plan voor banen en groei' tijdens de Top van 29 april 2015 was een scharniermoment. Het Secretariaat-Generaal is belast met een coördinerende rol in de uitvoering van de verklaring van de Top en rapporteert de vooruitgang aan de landen. Zo wordt een hechte koppeling gemaakt tussen de politieke wil tot samenwerking en de operationele uitvoering ervan.

De structurele samenwerking krijgt elk jaar vorm in het jaarplan waarin de landen de projecten afspreken waarop wordt samengewerkt en waarvan resultaten worden verwacht. Deze jaarplannen zijn inmiddels de instrumenten van politieke aansturing geworden waarmee het Benelux Comité van Ministers het mandaat geeft aan het Secretariaat-Generaal en de werkgroepen. Ze geven vorm aan de twee doelstellingen van het verdrag: de grensoverschrijdende samenwerking verdiepen en een proeftuin zijn voor Europa.

De politieke doelstellingen liggen vast in het gemeenschappelijk werkprogramma 2013-2016. Ze zijn verdeeld over zeven beleidsdomeinen: energie, leefmilieu & ruimte, sociale cohesie, economie & kennis, mobiliteit, veiligheid & personenverkeer en fraudepreventie. Het huidige jaarplan 2016 is het laatste uit deze cyclus. Actuele vraagstukken m.b.t. het voltooiën van de interne markt en veiligheid in brede zin krijgen uiteraard meer aandacht zonder evenwel de thema's klimaatverandering en duurzaamheid uit het oog te verliezen.

De voorbije jaren werden projecten afgewerkt, sommige samenwerkingen werden stopgezet, nieuwe projecten werden gelanceerd en uitgevoerd. Voor het Comité van Ministers is deze dynamiek essentieel. De internationale en de maatschappelijke context veranderen onophoudelijk. Instellingen moeten flexibel en slagvaardig zijn om hiermee om te gaan. Nieuwe werkvormen waarbij stakeholders en het maatschappelijk middenveld worden betrokken, hebben tot sterke resultaten geleid met name op het vlak van arbeidsmobiliteit, energie en transport.

In 2016 is het zaak om een nieuwe impuls te geven aan onze samenwerking met de opstelling van een nieuw werkprogramma 2017-2020. Een brede consultatie zal worden georganiseerd onder Luxemburgs voorzitterschap van het Benelux Comité van Ministers om samen nieuwe bakens voor de samenwerking uit te zetten.

Zodoende herbevestigt de Benelux Unie haar ambitie om voorloper in de Europese Unie te blijven.

Comité van Ministers
Januari 2016

A. PROJECTEN

1. ENERGIE

ALGEMENE INLEIDING

Als men het heeft over energie in de Benelux dan raakt men al gauw aan de geografische grenzen van de drie landen. Geen wonder dat de afgelopen jaren de ondersteuning van fora als het Pentilaterale Energie Forum en het Noordzee overleg (NSCOGI) de boventoon voerden. Daarnaast is er echter ook een nieuwe Benelux- ontwikkeling die gebruik probeert te maken van de eigen kracht - strategische voordelen van ligging, energiemix en aanwezige kennis en capaciteiten in België, Luxemburg en Nederland. Bij een goede samenwerking liggen er opportuniteiten om zowel op het vlak van energieproductie als dienstverlening voorop te lopen in Europa, dit werd nog eens benadrukt in de gezamenlijke verklaring van de Benelux-Top van de 3 premiers begin 2015. Vandaar dat in dit jaarplan het Benelux Energie Expertise Netwerk een centrale plaats heeft. Om de energiemarkt toekomstbestendig te maken zal het Secretariaat-Generaal verder toezien op een tijdige en consciëntieuze uitvoering van het ministeriële Penta-akkoord van 8 juni 2015. Daarbij kan bovendien geput worden uit de conclusies die getrokken zijn uit de conferenties van de 'Benelux-Week van de Energie Oktober 2015'. Bijvoorbeeld bij de verdere ontwikkeling en coördinatie van windparken op de Noordzee.

Zonder twijfel zijn de energiesystemen in België, Nederland en Luxemburg de afgelopen jaren een heel stuk dichterbij elkaar gekomen, met zichtbare voordelen op het gebied van energiebevoorrading en marktwerking. Toch staat het energiesysteem vandaag meer dan ooit bloot aan onzekerheden: de verminderde gasproductie in het noorden van Nederland naar aanleiding van aardbevingen, de onduidelijkheid over de beschikbaarheid van nucleaire centrales in België en de uitdagingen voor de Benelux-landen om de nationale hernieuwbare energiedoelstellingen te halen. Het is de uitdaging die bedreigingen om te buigen in kansen.

De Benelux staat voor grote uitdagingen maar bezit de kennis en expertise die in opportuniteiten om te buigen. De energietransitie die momenteel aan de gang is, niet alleen bij de Benelux-landen maar ook elders in Europa en de wereld, is een uitgelezen kans om de laboratoriumfunctie van de Benelux volop uit te spelen.

Qua thema's gaan de drie landen dus nog steeds uit van de kracht van de markt om energie zo efficiënt mogelijk te gebruiken, de juiste energieproducten aan te bieden tegen een betaalbare prijs. De flexibiliteit van de nieuwe energiemarkt zal cruciaal zijn voor de steeds veranderende energiemix en zal als thema in het Nederlands EU- voorzitterschap een grote rol spelen. Terwijl de focus in de afgelopen jaren voor wat betreft windenergie op de Noordzee op studie en analyse lag, zal nu moeten worden overgegaan naar concrete projecten die niet alleen leiden tot hernieuwbare energievoorziening, maar ook een sterk verhoogde efficiëntie met zich meebrengen.

DOELSTELLINGEN EN PROJECTEN

STRATEGISCH OVERLEG

In het kader van het Pentalateraal Energie Forum zetten de ministers van de Benelux-landen de politieke lijnen uit samen met de Penta-ministers van Duitsland, Frankrijk, Oostenrijk en Zwitserland. Ook het North Seas Countries' Offshore Grid Initiative (NSCOGI) wordt op ministerieel niveau aangestuurd door de ministers van de tien oeverstaten van de Noordzee. Ten slotte is voor het Benelux Energie Expertise Netwerk een stuurgroep ingericht met kopstukken uit de energie-gerelateerde kennisinstellingen in de drie landen.

Deze samenwerking wordt aangestuurd door de directeuren-generaal Energie van de Benelux-landen.

1.1. Leveringszekerheid over grenzen heen

1.1.1. Penta – Afspraken maken over beter gebruik van de bestaande interconnecties

De ministeriële Penta-top van 8 juni 2015 creëerde de opening om een kader vast te stellen op het gebied van bevoorradingzekerheid. Dit moet tot oplossingen leiden over wat te doen als twee landen gelijktijdig met een krappe elektriciteitsbevoorrading geconfronteerd zijn. Belangrijk is ook na te gaan of en hoe men het kan regelen dat capaciteit in één land deelneemt in een capaciteitsmechanisme in een ander land.

Wergroep Energie/Pentalateral Energy Forum

1.1.2. Gasplatform – Problemen voorkomen bij de omschakeling van L-gas

Om problemen te voorkomen zal het verminderde aanbod van Gronings (laagcalorisch of L-gas) gas op Benelux-niveau en ook daarbuiten op een transparante en goed gecoördineerde manier moeten worden doorgevoerd. Nederland kan via het Gas Platform de grote afnemers van L-gas, te weten België, Duitsland en Frankrijk optimaal informeren over de ontwikkelingen en de timing hieromtrent.

Wergroep Energie/Gas Platform

1.2. Een toekomstbestendige energiemarkt

1.2.1. Penta – Hernieuwde Penta-akkoorden omzetten in operationele afspraken

Op 8 juni 2015 werden de Penta-akkoorden hernieuwd door de 7 ministeries bevoegd voor Energie met een focus op het evenwicht van vraag en aanbod in een markt met steeds meer fluctuerende energiebronnen, middels een zogenaamde ‘flow-based markt koppeling’. Deze koppeling wordt in 2016 nog verder verbeterd in de korte termijn (intra-dag)markt.

Wergroep Energie/Pentalateral Energy Forum

1.2.2. Inventariseren van maatregelen om energiemarkt flexibel te maken

De Benelux-landen hechten veel belang aan een energiemarkt die adequaat functioneert als belangrijkste garantie voor een correcte energiebevoorrading. Daarom zijn verbeteringen nodig aan de opzet van deze markt. Het Pentalateraal energieforum is een voorloper van marktkoppeling en is vast van plan die voorsprong te behouden door de koppeling van de elektriciteitsmarkten verder aan te passen aan de wijzigende energiemix. Daarnaast zal het pistes analyseren om beter de schommelingen op te vangen die gelinkt zijn aan de productie van hernieuwbare energie, door middel van marktinstrumenten zoals vraagzijdebeheer, ondersteunende diensten en korte termijn producten.

Wergroep Energie/Pentalateral Energy Forum

1.3. De Transitie naar een hernieuwbare energievoorziening

1.3.1. Ondersteunen en benutten van de energie-transitie - Het Benelux Energie Expertise Netwerk

Door het in 2015 gelanceerde Benelux Energie Expertise Netwerk en zijn activiteiten uit te bouwen wordt verder bijgedragen aan gemeenschappelijke beleidsontwikkeling, het verhogen van efficiency en het versterken van de positie van energie-gerelateerde kennisinstellingen en het betrokken bedrijfsleven in de Benelux. Thema's die hierbij aan bod zullen komen, zijn de noodzaak tot aanpassing en ontwikkeling van scholing van personeel als gevolg van de energietransitie, flexibiliteit in de elektriciteitsmarkten en alternatieve energie voor het transport.

Wergroep Task Force Benelux Energie Expertise Netwerk

1.3.2. Noordzee Windenergie Netwerk – Regionale Samenwerking om 2030 doelstellingen te halen

De Noordzee biedt grote kansen voor wat betreft ontwikkeling van offshore windenergie.

Hieraan werd een conferentie gewijd in de Benelux-week van de Energie in 2015.

De conclusies van deze bijeenkomst vormen de basis voor de werkzaamheden in 2016. Nu gaat de discussie in de EU over hoe de onlangs Europees afgesproken hernieuwbare energiedoelstelling voor 2030 (minstens 27%) op een kosten optimale manier gehaald kan worden. Het 'North Seas Countries' Offshore Grid Initiative' levert het gestructureerde overlegkader om regionale benaderingen te identificeren en op te zetten teneinde energie efficiënter te benutten. Samenwerking met andere landen is een sleutel om de EU-doelstelling op een realistische manier te vertalen naar concrete projecten met de hoogst mogelijke efficiëntie.

Wergroep Energie/NSCOGI

1.3.3. Verbeteren van de energie-efficiëntie (EE) in steden

Door middel van samenwerking in Urbiscoop-verband, waarbij Benelux-steden, steden in Noordrijn-Westfalen (NRW) en Frankrijk zijn aangesloten, wordt energie-efficiëntie in het woningbestand van de steden gestimuleerd en verbeterd, in samenwerking met zowel publieke als private partijen. Op deze manier wordt bijgedragen aan een van de belangrijke doelstellingen van de Europese 'Energie Unie', namelijk het verminderen van de vraag naar energie en het daarmee CO₂ armer maken van de Europese energiemix. Er zal worden gewerkt om concrete resultaten te behalen, op het vlak van het toegankelijker maken van Europese financieringsprogramma's, het creëren van een netwerk van EE- en bouwbedrijven, afstemming van grensoverschrijdende beroepskwalificaties en het opstellen van richtlijnen voor de bewoner als slimme energieproducent. Tot slot zal de participatie van de steden binnen de Benelux en Noordrijn-Westfalen aan het Urbiscoop-netwerk verder worden uitgebreid en de samenwerking worden geïntensiveerd.

Wergroep URBISCOOP/Energy efficiency (URBI-EN)

2. LEEFMILIEU EN RUIMTE

ALGEMENE INLEIDING

Het milieu en de leefomgeving zijn collectieve goederen waarmee op een duurzame manier dient te worden omgesprongen. De aanpak van milieu-, klimaat- én omgevingsproblemen vraagt om gezamenlijke grensoverschrijdende oplossingen. In de nabije toekomst moet er toegewerkt worden naar een circulaire en groene economie op Benelux-niveau.

In de Benelux leven op dit moment 29 miljoen burgers op 74.600 km², ofwel 5,6% van de EU-bevolking op 1,7% van de EU-oppervlakte. De bevolkingsdichtheid van bijna 400 inwoners per km² behoort dan ook tot de hoogste van de Europese Unie. De Benelux is verantwoordelijk voor ruim 7% van de broeikasgasuitstoot (CO₂) en 4% van de uitstoot van fijnstof in de Europese Unie. Samen met recente natuurrampen, zoals overstromingen en extreme weertypen, tonen deze feiten aan dat leefmilieu, klimaat en omgeving onder grote druk staan. Door de toenemende bevolking (0,4% ten opzichte van 2013) in de Benelux neemt deze problematiek verder toe, zelfs ondanks de krimpproblematiek in de vele grensgebieden.

Verbetering van de leefomgeving hangt nauw samen met een efficiënte en duurzame inrichting van deze leefomgeving. De Benelux heeft zich ertoe verbonden om bij te dragen aan de milieudoelstellingen, onder andere die van de Europa 2020-strategie en het 7^e Europese milieu actieprogramma (MAP) en streeft waar mogelijk naar afstemming van beleid op dit vlak.

De Benelux-samenwerking richt zich daarbij op een aantal vraagstukken: klimaatsverandering (adaptatie, mitigatie en educatie), de bescherming van de milieukwaliteit door het gezamenlijk tegengaan van de verdere luchtverontreiniging, gezamenlijk afvalmanagement, een betere afstemming van milieuwetgeving in de grensgebieden, en het verbeteren van de biodiversiteit met tegelijkertijd aandacht voor economie en duurzame energie.

Bovendien wordt op een nieuw thema samengewerkt naar aanleiding van een Benelux-rondetafel die eind 2015 plaatsvond: circulaire economie. De drie Benelux-landen slaan de handen in elkaar, pakken specifieke onderwerpen op en nemen zo het voortouw in de Europese Unie. Circulaire economie impliceert innovatie en biedt reële kansen voor duurzame groei in de Benelux.

DOELSTELLINGEN EN PROJECTEN

2.1. Verbeteren van de leefomgeving

2.1.1. Aanpassen aan de effecten van de klimaatverandering

Met het oog op het realiseren van 'mainstreaming', waardoor klimaatadaptatie aandacht krijgt in 4 specifieke grensoverschrijdende Benelux-samenwerkingen, zullen we volgende zaken realiseren:

Inzake Risicobeheersing: afspraken tot samenwerking tussen de nationale contactpunten voor Rampenrisicoreductie in het kader van het 'Sendai- Framework', op basis van een Benelux-workshop die op 12 november 2015 plaatsvond (*in samenwerking met Stuurgroep Crisisbeheersing*),

Inzake Volksgezondheid: een rapport over de verwachte effecten van klimaatverandering op de volksgezondheid in de drie landen, waarin samenwerkingsmogelijkheden worden geïdentificeerd op basis van de Benelux-workshop (10 september 2015),

Inzake Verkeer en Vervoer: een gezamenlijk overzicht van de te verwachten effecten van klimaatverandering op het verkeer en vervoer, waarin samenwerkingsmogelijkheden worden geïdentificeerd, op basis van een te organiseren workshop (*in samenwerking met het Directiecomité Verkeer en Vervoer*),

Inzake Energie: een gezamenlijk overzicht van de verwachte effecten van klimaatverandering op de energievoorziening in de Benelux, en van samenwerkingsmogelijkheden, op basis van een te organiseren workshop (*in samenwerking met de Werkgroep Energie – Pentlateraal Energie Forum/Benelux Energie Expertise Netwerk*).

De Benelux Klimaatmatrix (<http://www.benelux.int/nl/kernthemas/leefmilieu/conferentie-klimaatadaptatie-de-be>), vormt hierbij een belangrijke informatiebron en zal regelmatig worden aangepast.

Met het oog op het versterken van het draagvlak en de visibiliteit van de Benelux-samenwerking terzake wordt tijdens de '4th International Climate Change Adaptation Conference van 10 tem 12 mei te Rotterdam' een sessie over 'Macro regionale samenwerking inzake klimaatadaptatie' voorzien, dit samen met andere macro regionale samenwerkingen in Europa, waaronder de 'Council of the Baltic Sea States'.

Werkgroep Klimaatadaptatie

2.1.2. Reduceren van broeikasgasemissies – lean and green transport

Om op een positieve manier bij te dragen aan een stevige vermindering van “CO₂ footprint” van transporteurs onderzoekt de Benelux het programma “Lean and Green”, dat ondernemers ondersteunt in hun streven naar CO₂ reductie en hun bij vermindering van minimaal 20% van de CO₂ uitstoot binnen 5 jaar toestaat het keurmerk Lean and Green te voeren.

Werkgroep MIT-TRANS

2.1.3. Bewust maken van en leren voor klimaatverandering

De Benelux-landen en de partners van de Grande Région wisselen best practices uit en dragen een gezamenlijke boodschap uit naar de bestuurders. Sociale partners, verenigingen, lokale overheden en burgers (kinderen en volwassenen) kunnen slechts betrokken worden bij de overgang naar een koolstofarme economie wanneer zij begrijpen wat er op het spel staat. Er is een gezamenlijke conferentie in het Waals Gewest gepland om NME-werkers de beste educatieve instrumenten aan te reiken. Zij zijn een van de optimale intermediairs tussen het beleid van de regeringen van onze drie landen en de grootste groep burgers.

Werkgroep Natuur- en Milieueducatie en Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (NAT-EDUC)

2.1.4. Verbeteren van de luchtkwaliteit

De Benelux-landen en Noordrijn-Westfalen (NRW) zetten zich gezamenlijk in om aan de Europese emissie-eisen, zoals voor fijn stof, te kunnen voldoen. Aandacht zal worden besteed aan de risicobeheersing van de effecten van de luchtverontreiniging op de volksgezondheid, mede ingegeven door de mededeling “Clean Air for Europe” van de Europese Commissie. Daarnaast vindt samenwerking plaats met betrekking tot de verwezenlijking van de Europese milieudoelstellingen in het kader van het 7^e Milieu Actie Plan (MAP), alsmede de Europa 2020 doelstellingen in dit verband. Indien binnen de Europese Unie geen nieuw akkoord wordt bereikt op het gebied van de binnenvaartemissies, op grond van de voorgestelde EU- verordening, zal worden gewerkt aan Benelux-emissienormen in dit kader om de overlast van de internationale binnenvaart te beperken. Daarnaast wordt ook gewerkt aan de (geharmoniseerde) implementatie van de herziening van richtlijn 2001/81/EG inzake nationale emissieplafonds voor bepaalde luchtverontreinigende stoffen, alsmede aan het in kaart brengen van mogelijke samenwerkingsopties in dit verband.

Werkgroep Luchtkwaliteit (AIR)

2.1.5. Afstemming milieuwetgeving voor bedrijven in grensgebieden

Met het oog op de gelijke behandeling van bedrijven voor milieuvergunningen inzake geluidsregelgeving in grensoverschrijdende bedrijventerreinen, in casu 'Albertknoop', wordt een gezamenlijk toetsingskader voor de vergunningsaanvragen onderzocht dat in een latere fase mogelijk juridisch kan worden verankerd.

Dit 'model' voor het oplossen van deze grensoverschrijdende problemen zal breed worden gecommuniceerd naar andere bedrijventerreinen langs de grens. Tegelijk wordt nagegaan of dit model ook toepasbaar is voor andere milieuwetgevingen in relatie tot bedrijven in de grensgebieden.

Werkgroep Afstemming milieuwetgeving voor bedrijven in grensgebieden

2.2. Bevorderen van de biodiversiteit

STRATEGISCH OVERLEG

De Benelux-directeuren Natuur, Jacht, Bossen komen jaarlijks bijeen om toe te zien op de uitvoering van het lopende jaarplan, het volgende jaarplan inhoudelijk voor te bereiden en, al naar gelang de actualiteit, hun standpunten over Europese aangelegenheden af te stemmen.

De nadruk ligt met name op een evenwichtige relatie tussen natuur/biodiversiteit en economie.

De strategische sturing van de hieronder vallende technische werkgroepen in dit verband wordt daarbij verzekerd.

Naast deze strategische sturing en projectuitvoering blijft ook een juridisch-technische terugkoppeling, onder meer inzake de uitvoering van de Benelux-beschikkingen inzake jacht, belangrijk om een afgestemde aanpak te verzekeren.

Strategisch overleg Benelux-directeuren Natuur, Jacht, Bossen (NAT-DIR)

2.2.1. Streven naar een duurzaam evenwicht tussen natuurbehoud en economische ontwikkeling

De samenwerking is er meer op gericht om de evoluties van de stikstofemissies en het beleid met betrekking tot deze problematiek in kaart te brengen en te komen tot een geharmoniseerde aanpak en beter afgestemde normen om het effect van aan bestaande of nieuwe bedrijven verbonden stikstofdeposities op de door de EU beschermde natuurgebieden (Natura 2000) te beoordelen. De samenwerking wil ook een voorstel uitwerken voor de Europese Commissie om bepaalde aspecten met betrekking tot deze materie op Europees niveau aan te pakken.

Hierdoor wordt ruimte gecreëerd voor nieuwe economische ontwikkelingen (met name voor de landbouwbedrijven), waarbij de Europese en Benelux-ambities inzake behoud van biodiversiteit hand in hand gaan.

2.2.2. Opzetten referentiedocument aquatische biodiversiteit en waterkrachtcentrales

In het kader van de toepassing van de Benelux-beschikking inzake de vrije migratie van vissen in de stroomgebieden van de Benelux-landen, stellen de betrokken ministeries en waterbeheerders, ondersteund door onderzoekscentra, een lijst op van de 'best available techniques' voor waterkrachtcentrales en een handreiking voor locatie specifieke afweging met als doel de schade aan de vissoorten te beperken.

Dankzij een dergelijk referentiedocument en de afgestemde getolereerde sterftepercentages gebaseerd op cumulatieve visschadenormen dragen de Benelux-partners tevens bij aan de noodzakelijke ontwikkeling van duurzame energie waarbij zij zullen toezien op de vitale instandhouding van de biodiversiteit, en vervullen ze zo een voortrekkersrol binnen de EU.

Werkgroep Trekvisser (NAT-MIG)

2.3. Veiligstellen van de voedselketen

2.3.1. Beschermen van de consument door het waarborgen van de veiligheid van de voedselketen

De Benelux-landen, Duitsland en de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen stellen gemeenschappelijke technische standpunten vast. Deze gaan over de lopende herziening van de Europese regels met betrekking tot de markt en het gebruik van diergeneesmiddelen en diervoeders met medicinale werking en over het voorstel van de Europese Commissie inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders. Die gemeenschappelijke technische standpunten onderbouwen vervolgens de discussies op beleidsniveau.

Meer algemeen strekken de activiteiten ertoe verschillen in de interpretatie en implementatie van de Europese regelgeving te vermijden en gemeenschappelijke standpunten in relatie tot nieuwe ontwikkelingen uit te werken, zoals dit het geval zal zijn voor de herziening van de labellingsvoorschriften voor diervoeders. De bedoeling is om een gemeenschappelijk systeem van kennisgeving tussen de Benelux-landen op te zetten voor het in de handel brengen van aanvullende diervoeders.

Werkgroep Voedselveiligheid (VV-SA-DV-AA)

2.4. De transitie naar een circulaire economie bespoedigen

Op basis van een eerste rondetafel eind 2015 worden samenwerkingsprojecten geïdentificeerd die een gezamenlijke meerwaarde hebben. Deze lijst met projecten is een aanvulling op de reeds uitgezette acties op het gebied van afval en educatie in de Benelux.

2.4.1. Stimuleren van 'ecodesign'

Voor een overgang naar een circulaire economie is het van belang toe te werken naar een duurzame productie en consumptie van producten op Benelux-schaalniveau. Daarbij dient de duurzaamheid en resource- efficiency van producten te worden verbeterd en gestimuleerd, inclusief het ontwerp van deze producten.

De Benelux-landen zullen zich buigen over hoe de principes van richtlijn 2009/125/EG inzake ecologisch ontwerp voor energie gerelateerde producten verder kunnen worden ontwikkeld en het beste worden geïmplementeerd. Ook zal gezamenlijk worden bestudeerd of de richtlijn uitgebreid zou moeten worden naar andere categorieën producten. Mogelijke aandachtspunten in dit verband betreffen efficiency van materialen, hergebruik, recycling en duurzaamheid van producten. Dit zal gebeuren in samenspraak met overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven.

Werkgroep ECO-design

2.4.2. Afvalmanagement

De samenwerking op het gebied van grensoverschrijdend beheer volgt uit de afspraken die op dit vlak gemaakt werden op de Benelux-Top van april 2015 en in de eind 2015 ondertekende Benelux-aanbeveling over de einde-afvalfasecriteria voor papier.

In het bijzonder wordt gestreefd naar een verminderd gebruik van primaire grondstoffen en het stimuleren van hergebruik van afval, bijvoorbeeld door middel van het recycleren ervan. Deze doelen kunnen worden bereikt door middel van kennisuitwisseling, het uitwisselen van best practices en het gezamenlijk oplossen van concrete grensoverschrijdende problemen. Specifieke doelstellingen in dit verband betreffen een goed beheer van grensoverschrijdend transport van afval (tegengaan illegale export en dumping, beheren over- en ondercapaciteit bij afvalverwerking), afstemming bij de implementatie van Europese regelgeving, een uniforme hantering van bepalingen uit de Kaderrichtlijn afvalstoffen (richtlijn 2008/98/EC) (o.a. 'End of Waste'-definitie van bepaald type afval) en het voorkomen van marktverstoringen. Er zal worden onderzocht of ook andere materialen, zoals bijvoorbeeld autobanden, plastic, batterijen, bouwafval, compost e.a. in aanmerking komen voor een Benelux-aanbeveling over de einde-afvalfasecriteria.

In het kader van het tegengaan van illegaal afval zal speciale aandacht uitgaan naar afval van elektronica (e-waste); verwerking van dit soort afval is niet zonder gevaren voor de volksgezondheid en het milieu. Gekeken zal worden naar een mogelijk verbeterde samenwerking tussen de Benelux-landen bij de inspectie/handhavingstaken voor dit soort afval. Tot slot zal ook gewerkt worden aan het opstellen van gezamenlijke richtsnoeren voor retourzendingen van geweigerd afval dat over de grens is getransporteerd (zie verordening (EG) nr. 1013/2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen).

Werkgroep Afvalmanagement

2.4.3 Waaron overgaan naar een circulaire economie

De Benelux-landen gaan een einddocument redigeren. Daarin worden de belangrijkste aanbevelingen en lessen uit de Benelux-conferentiecycclus met betrekking tot educatie over circulaire economie opgenomen (deze conferenties hebben achtereenvolgens in 2013 in Nederland, in 2014 in het Vlaams Gewest en in 2015 in Luxemburg plaatsgevonden). Verder zullen ze projecten voorstellen voor een hechtere samenwerking op dit terrein.

Deze gezamenlijke bijdrage zal in diverse regionale, nationale en internationale tijdschriften en newsletters worden gepubliceerd en zal de tijdens de conferentiecycclus opgedane Benelux-kennis voor het voetlicht brengen.

Wergroep Natuur- en Milieueducatie en Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (NAT-EDUC)

3. SOCIALE COHESIE

ALGEMENE INLEIDING

De stimulering van wederzijdse praktische samenwerking tussen de Benelux-overheden en hun burgers, alsmede met naaste buurlanden en -regio's, vormt een essentieel onderdeel van het kernthema 'Duurzame ontwikkeling', dat als een hoofddoelstelling is opgenomen in het Benelux-Verdrag van 2008.

Conform de Benelux-aanbeveling inzake grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit (2014) focust de Benelux zich op kansen op het terrein van de arbeids- en onderwijsmobiliteit, alsmede beroepskwalificaties en stages. Daarnaast richt de Benelux zich op het verbeteren van grensoverschrijdende gezondheidszorg en patiëntenverkeer, in het bijzonder wat betreft de gegevensuitwisseling.

De stimulering van de werkgelegenheid in de Benelux en zijn grensregio's is gebaat bij het verhogen van de arbeidsmobiliteit over de grens, alsmede een goed afgestemde Benelux grensoverschrijdende governance structuur. Dit werd nog eens te meer onderstreept tijdens de Benelux-Top van april 2015.

De Benelux-landen omvatten in hun totaliteit 37% van alle Europese grensarbeiders. Op dit moment zijn er iets meer dan 300.000 grensarbeiders die pendelen tussen de Benelux-landen en aangrenzende landen, waarvan bijvoorbeeld 164.000 alleen al in Luxemburg. Dit aantal is met 1/3 toegenomen ten opzichte van 2002 en vormt een aanzienlijk en groeiend percentage.

In de gehele Benelux en met name ook in de Grande Région is het permanent wegnemen van belemmeringen die de mobiliteit hinderen of bemoeilijken derhalve van het grootste belang. De werkloosheidspercentages in sommige grensgebieden geven de noodzaak weer van de bevordering van de arbeidsmobiliteit tussen de Benelux-landen onderling, alsmede met de buurlanden en de betrokken grensgebieden. Behalve uit sociaal perspectief vormt de stimulering van arbeidsmobiliteit een belangrijke regionaal economische doelstelling, zeker gezien vanuit die Benelux-grensgebieden waar men te maken heeft met een dalende (beroeps)bevolking (krimp) en een groeiende vraag naar personeel vanuit bepaalde (top)sectoren.

DOELSTELLINGEN EN PROJECTEN

3.1. Bevorderen van de arbeidsmobiliteit

STRATEGISCH OVERLEG

De Benelux-aanbeveling inzake grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit (2014) bevestigt dat de Benelux-landen grote waarde hechten aan de onderwerpen onderwijs en beroepskwalificaties, stages, informatie- verstrekking over grensarbeid, alsmede arbeidsmarktdata en trends om te komen tot het beter benutten van kansen op werkgelegenheid aan de andere kant van de grens. Noordrijn-Westfalen (NRW) schaart zich hierachter.

In een strategisch hoogambtelijk overleg worden op Benelux-schaalniveau, alsmede voor Noordrijn-Westfalen (NRW), door middel van een dynamisch uitvoeringsplan de strategische beleidslijnen uitgezet en vindt de aansturing plaats van gezamenlijke (nieuwe) projecten op het gebied van de grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit. Het strategische overleg stuurt daarbij diverse technische werkgroepen aan op de drie bovengenoemde werkterreinen (onderwijs/stages, informatieverstrekking, data). Daarbij wordt ook aandacht geschonken aan contacten met grensgebieden in de buurlanden van de Benelux, zoals Nedersaksen, Duitse en Franse partners in de Grande Région en Noord-Frankrijk.

Wergroep Arbeidsmobiliteit (AMT/STRAT)

3.1.1. Verbeteren van de grensoverschrijdende meeneembaarheid van diploma's

Als gevolg van de Benelux-beschikking betreffende de automatische wederzijdse generieke niveauerkenning van de bachelor- en masterdiploma's, die een rechtstreeks positief effect heeft op de grensoverschrijdende mobiliteit van de individuele student en werkzoekende, worden de mogelijkheden en de wenselijkheid voor een uitbreiding of verdieping (doctoraten, inhoudelijke erkenningen, diploma's niveau 5 van het Europees kwalificatiekader) van de automatische diploma-erkenning voor hoger onderwijs verkend.

Op basis van de verschillende mogelijkheden tot 'verdieping' zullen in een overleg met de Onderwijsdepartementen de prioriteiten gezamenlijk worden vastgesteld en verder uitgewerkt.

Wergroep Erkenning diploma's hoger onderwijs

3.1.2. Beroepskwalificaties

Hierna is aandacht gewenst voor de erkenning van (beroeps)kwalificaties en competenties van (toekomstige) grenspendelaars. De noodzaak hiervan zal na de implementatie van richtlijn 2013/55/EU tot herziening van de richtlijn betreffende de erkenning van beroepskwalificaties worden geëvalueerd.

Wergroep Beroepskwalificaties (AM/STRAT/QUALIF)

3.1.3. Grensoverschrijdende stages

Een eerste vergelijkende inventarisatie op het gebied van de grensoverschrijdende stages maakte de complexiteit duidelijk van dit onderwerp en gaf het belang aan van een nadere uitwerking ten aanzien van de definitie van stages om de obstakels weg te werken. Het is zaak om de mogelijkheden in beeld te brengen voor stages in de Benelux en in aangrenzende gebieden waaronder de Grande Région alsook de betreffende pilotprojecten. Daarna zullen de Benelux-landen een voorstel opstellen voor de uitvoering van pilotprojecten gericht op het bevorderen van grensoverschrijdende stages en het ter beschikking stellen van (een) Benelux-instrument(en) bijvoorbeeld via een model stageovereenkomst. Bezien zal worden of een Benelux-aanbeveling hierbij een meerwaarde kan zijn. Luxemburg en de Duitstalige Gemeenschap van België werken in dat verband pilootprojecten uit die inspirerend kunnen zijn voor de Benelux.

Wergroep Grensoverschrijdende stages (AM/STRAT/STAGES)

3.1.4. Verzamelen en verspreiden van grensoverschrijdende arbeidsmarktgegevens

Experten van de Benelux-landen brengen in een Benelux-wergroep voor de statistiek, arbeidsmarktinformatie en grensarbeidersstatistieken bijeen en maken deze geschikt voor de aansturing van beleid, op zowel centraal als decentraal niveau, alsmede ter informatie voor (potentiële) grensarbeiders. Deze cijfers en trends zijn een indicatie voor de obstakels en kansen op het gebied van arbeidsmobiliteit in de grensgebieden en zijn richtinggevend voor het beleid. Hierbij wordt gewerkt op basis van een gezamenlijke set van indicatoren, die twee deelprojecten in de Grande Région en Nederland-NRW-Vlaanderen verbinden.

Wergroep Arbeidsmobiliteit (AMT/STRAT/DATA)

3.1.5. Informatievoorziening inzake arbeidsmobiliteit

Een degelijke informatievoorziening vergroot de kans op het aanvaarden van een baan in het buitenland.

De Benelux-landen hebben aan het Secretariaat-Generaal gevraagd zorg te dragen voor een Benelux-portal grensarbeid en basisinformatie aan te leveren aan experts via de Benelux-grensarbeidersbrochures. Daarnaast is aangegeven dat het wenselijk is te komen tot een efficiënte grensoverschrijdende afstemming van de eerstelijns dienstverlening en de daarbij behorende gespecialiseerde ondersteunende diensten.

a. Benelux-portaal

Het webportaal voor Belgische, Nederlandse, Luxemburgse grensarbeiders en grensarbeiders uit Noordrijn-Westfalen (NRW) heeft tot doel om werknemers in een grensoverschrijdende situatie, alsook toekomstige en gewezen grensarbeiders een compacte, gedetailleerde en heldere wegwijzer aan te bieden van de voor hen belangrijke geldende sociale en fiscale wet- en regelgeving.

Het webportaal verwijst voor de inhoudelijke thema's naar de relevante websites in de verschillende landen en grensgebieden van de Benelux en NRW. Er wordt ook gekeken naar de eventuele interesse van de buurlanden om bij dit initiatief aan te sluiten.

Het webportaal wordt uitgebreid met een module met informatie over de erkenning van diploma's en beroepskwalificaties. De EU-richtlijn betreffende de erkenning van beroepskwalificaties voorziet dat informatie over de erkenning van beroepskwalificaties beschikbaar moet zijn op het één-loket zoals bedoeld in de Dienstenrichtlijn. Het Benelux webportaal zal een link voorzien naar de website van de één-loketten van de verschillende landen.

Een behoefte- en wensenonderzoek zal worden gerealiseerd om te zien of er interesse is voor een specifiek deel voor werkgevers.

Werkgroep Benelux-webportaal (PORTAALSITE GPI)

b. Benelux-grensarbeidersbrochures

Anders dan het webportaal, dat doorverwijst naar beschikbare informatie in de Benelux, stellen de brochures de meest recente cijfers en informatie ter beschikking aan de gebruikers (experts), die deze informatie verder verwerken in hun eigen werkzaamheden en publicaties.

De Benelux zal dit jaar weer grensarbeidersbrochures maken in het Nederlands, Frans en Duits voor Belgen werkzaam in Nederland en Luxemburg, voor Nederlanders werkzaam in België en voor Luxemburgers werkzaam in België.

Werkgroep Sociale zekerheid van grensarbeiders (SO-FRONT)

c. Dienstverlening op maat

Er is een efficiënte, afgestemde en samenhangende structuur voor de Benelux als geheel nodig voor wat betreft de persoonlijke dienstverlening aan (potentiële) grensarbeiders met een goede koppeling met de grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling (o.a. EURES).

Vanwege zijn informatie centraliserende functie via de grensarbeidersbrochures en het webportaal speelt de Benelux, in nauw overleg met alle relevante instanties, een rol bij de (proces)coördinatie van de verschillende loketten voor persoonlijke dienstverlening voor grensarbeiders in de Benelux-landen en grensregio's (frontoffices) en de achterliggende instanties die gespecialiseerde informatie aanleveren (zgn. backoffices).

Werkgroep Arbeidsmobiliteit (Persoonlijke dienstverlening) (AMT/STRAT/PDSP)

3.2. Verbeteren van de grensoverschrijdende patiëntenmobiliteit

3.2.1. Het verbeteren van grensoverschrijdende informatiedoorstroming

Mede op basis van het Benelux-onderzoek over de grensoverschrijdende patiëntenstromen in de Benelux (2015), waarbij deze stromen in beeld worden gebracht, wordt onderzocht of een betere grensoverschrijdende uitwisseling van patiëntengegevens en betere interoperabiliteit van eHealth-platformen over de grens heen nodig zijn. Dergelijke verbeterde uitwisseling wordt ook bepleit in de Patiëntenrichtlijn (richtlijn 2011/24/ EU). Bij deze verbeterde uitwisseling wordt maximaal gebruik gemaakt van de reeds ontwikkelde technische instrumenten in Europees verband.

Werkgroep eHealth

3.3. Stedelijke sociale cohesie

3.3.1. Bestrijding van kinderarmoede in stedelijk verband

In de Europese Unie leeft ongeveer 27% van de kinderen in relatieve armoede. Voor de Benelux-landen komt dit percentage neer op 23,2% (BE), 16,9% (NL) en 22,3% (LUX).

Teneinde de sociale cohesie in en tussen de Benelux-landen te verbeteren dient een samenwerking te worden opgezet om kinderarmoede in stedelijk verband te bestrijden. Er zal worden samengewerkt op het gebied van het uitwisselen van best practices door de steden bij het bestrijden van kinderarmoede en het beter kunnen voldoen door de steden aan de relevante EU 2020-doelen en de nieuwe Millennium Development Goals (MDG's) in dit verband.

Werkgroep Urbiscoop/Kinderarmoede

4. ECONOMIE EN KENNIS

ALGEMENE INLEIDING

De Benelux-samenwerking heeft niet alleen politiek een hernieuwd elan gevonden, ook economisch is de markt volop in beweging op het Benelux-grondgebied. Fusies en overnames tussen bedrijven vonden bijvoorbeeld plaats op het gebied van transport, media en de detailhandel. Het is dan ook geen toeval dat na jarenlange afwezigheid zowel de Benelux interne markt, alsook het mededingingsbeleid terug op de agenda zijn verschenen in het afgelopen jaar.

De drie premiers herinnerden in hun gemeenschappelijke verklaring van 29 april 2015 eraan dat de interne markt een topprioriteit van de Benelux-samenwerking is en hebben het Secretariaat-Generaal de opdracht verleend om te zorgen voor de coördinatie bij de uitvoering van een hele reeks maatregelen op het terrein van detailhandel, e-commerce, afvalverwerking. Daarnaast werd een verdere verdieping bepleit van de samenwerking t.a.v. energie en transport. In dit hoofdstuk is dan ook een groot deel gewijd aan de uitvoering van deze ambitieuze agenda. De drie regeringsleiders hebben het Secretariaat-Generaal gevraagd het Comité van Ministers op de hoogte te houden van de voortgang die op het gebied van de uitwerking van deze maatregelen is bereikt.

Gezien de koplopersrol van de drie Benelux-landen op het gebied van ICT, innovatie en de hoge internet penetratie zal in dit kader ook de uitvoering van het pakket 'digitale interne markt' van de Europese Commissie gevolgd worden. Waar zinvol en mogelijk zal de Benelux actief worden in dit en aanverwante dossiers, zoals roaming, mobiele betalingen en geoblocking.

DOELSTELLINGEN EN PROJECTEN

STRATEGISCH OVERLEG

In 2016 zal het Secretariaat-Generaal in het licht van de hernieuwde belangstelling voor economische thema's en meer in het bijzonder naar aanleiding van de Gezamenlijke Verklaring van de Benelux-Top van 2015 'Een Benelux- actieplan voor banen en groei' een hoogambtelijke stuurgroep inrichten.

4.1. Interne Benelux Markt voor Banen en Groei

4.1.1. Versterken van de interne markt voor detailhandel

Voor zowel grote als kleine detailhandelaren bestaan er nog altijd grote verschillen in regelgeving voor het opzetten van een onderneming, het uitoefenen van detailhandel alsook in de behandeling van de producten die zij op de markt brengen. Het wegwerken van resterende barrières voor bedrijven en consumenten in de interne markt voor detailhandel is een kernelement van het 'Benelux-actieplan voor banen en groei' dat in april 2015 door de drie premiers gepresenteerd werd.

De Benelux zal een samenwerking opstarten om belangrijke belemmeringen verder in kaart te brengen en op te lossen. Hierbij zal consumentenvertrouwen en privacy van de burger voldoende aandacht krijgen. De volgende elementen zullen hierbij speciale aandacht krijgen:

- Een inventarisatie barrières detailhandel wordt opgesteld – in uitvoering van het bovengenoemd 'Actieplan voor Banen en Groei';
- Betalingsverkeer – Invoering betaalkaart tarieven n.a.v. verordening (EU) 2015/751 die de tarieven plafonneert, alsook het overleg over de implementatie van de herziene Betaaldienstenrichtlijn;
- Pakketbezorging – De explosieve groei van online handel over grenzen heen, vereist ook een 'level playing field' voor bezorgingsdiensten binnen de Benelux-grenzen;
- Territoriale Leveringsbeperkingen – Uitvoering van de Benelux-aanbeveling inzake territoriale leverings- beperkingen in de Benelux (2015);
- Eenmaking van de Benelux Interne Markt voor Afval (zie 2.4.2).

Wergroep Territoriale Leveringsbeperkingen (TSC)

4.1.2. Merkenrecht – aanpassing aan het EU-merkenrecht

Het merkensysteem in Europa is grondig herzien in het kader van de wijziging van verordening nr. 207/2009 inzake het Gemeenschapsmerk en een nieuwe merkenrichtlijn. De lidstaten hebben drie jaar om deze EU- richtlijn in nationale, of in geval van de Benelux, in Benelux-wetgeving om te zetten.

De Benelux-landen zullen deze omzetting aangrijpen om het Benelux- Verdrag inzake de Intellectuele Eigendom (merken, tekeningen of modellen) op een aantal punten te moderniseren. Sommige termijnen en procedures binnen het Benelux-merkenrecht krijgen een update en een nieuw stelsel zal worden ingevoerd voor de garantie- of kwaliteitsmerken. Deze samenwerking op het gebied van het Benelux-merkenrecht vindt plaats in het kader van het streven om waar zinvol Benelux-samenwerking bij implementatie van EU-regelgeving te bevorderen.

Wergroep PIC

4.1.3. Uitwisselen van standpunten op het gebied van mededingingsbeleid

De Benelux-landen hebben in 2015 de eerste wetsvoorstellen ontwikkeld ter omzetting van de richtlijn 'Antitrust Damages' (richtlijn 2014/104/EU) en hebben de eerste bevragingen van stakeholders gedaan. De Benelux- werkgroep zal deze verschillende voorstellen onderling bespreken om zodoende een coherente implementatie binnen de Benelux te garanderen.

Wergroep Anti-Trust

4.2. De Nieuwe Benelux Economie

4.2.1. Versterken van de digitale economie & telecommunicatiemarkten

Onze bedrijven, regulatoren en overheden staan voor uitdagingen binnen het kader van de Europese evoluties omtrent de digitale economie en telecommunicatie. Door middel van een samenwerking tussen de Benelux-landen, wenst de Benelux een innovatieve ontwikkeling van de digitale economie en de telecommunicatiemarkten te stimuleren.

De Digitale Agenda is een prioriteit voor de Benelux-landen. Een goede samenwerking met betrekking tot de Europese roaming-afspraken zal een efficiënte doorvoering van deze regelgeving in Benelux-verband garanderen en in Europees verband verder aanjagen. De Europese regeling rond roaming brengt ook enkele beperkingen met zich mee, zoals bijvoorbeeld met betrekking tot de 'fair use policy'. Gekeken wordt of een Benelux-regeling tot een diepere integratie kan leiden op korte termijn. In dit opzicht hebben de Benelux-Ministers reeds hun interesse geuit.

Daarnaast zal verder overleg plaatsvinden m.b.t. nieuwe evoluties en onderwerpen binnen de telecommunicatiesector en de digitale economie, bijvoorbeeld op het vlak van digitale en fysieke infrastructuur (IPv6), het groeiende aantal met het internet verbonden apparaten (M2M & Internet of Things) en het algemeen stimuleren van mobiel internetgebruik binnen de Benelux.

Werkgroep Telecom

4.2.2. Onderzoeken en faciliteren van mobiele betalingen binnen de Benelux Unie

De Benelux-landen hebben een inventarisatie verricht naar de stand van zaken en de prioriteiten betreffende mobiele betalingen.

In het kader van de uitvoering van het 'Benelux-actieplan voor banen en groei' zoals aangenomen door de drie premiers op 29 april 2015 zullen aanbevelingen worden voorgelegd om het vertrouwen van de consumenten in de grensoverschrijdende aankopen en betalingswijzen binnen de Benelux te verhogen.

De overheden zetten nu een volgende stap door het organiseren van nadere discussies betreffende onderwerpen zoals de veiligheid van mobiele betalingen, de opstelling van een eventuele ethische code voor telecommunicatie met uitbreiding naar "smartphone" applicaties en het wegwerken van belemmeringen voor verdere marktontwikkelingen. Hiervoor worden onder meer bestaande Europese en Benelux-regelgevingen geïdentificeerd.

Werkgroep Mobile Payments

4.2.3. Verduidelijken consumentenrechten over (digitale) grenzen heen

Met meer dan 28,5 miljoen consumenten trachten de Benelux-landen toezicht te houden op de eenvormige toepassing van het Europese consumentenrecht bij grensoverschrijdende transacties. In het kader van Alternatieve geschillenbeslechting (ADR) is de aandacht gevestigd op de versterking van de samenwerking tussen de consumentenautoriteiten. Dit jaar zal er in het bijzonder worden gekeken naar de verbetering van toegang tot ADR voor de consument betreffende reiscontracten.

Teneinde de versnippering van de markt van de drie landen van de Benelux op te vangen en de belemmeringen voor de grensoverschrijdende elektronische markt weg te werken en gelet op de gedachteswisselingen op Europees niveau met betrekking tot de digitale eengemaakte markt, zullen aanbevelingen worden voorgelegd om fenomenen als weigering van verkoop en geoblocking te beperken, zowel als om de administratieve en wettelijke lasten als gevolg van een territoriale toepassing van het recht te verminderen.

Bovendien wordt er aandacht besteed aan de eventuele nefaste effecten van de digitale handel, waaronder de handel van namaakproducten. De ervaringen opgedaan door consumentenorganisaties, Europese consumentencentra en geschillencommissies zullen gebruikt worden als input voor deze denkoefening.

Werkgroep Consumentenbescherming (CB-PC)

4.3. De Benelux-markt vanuit globaal perspectief

4.3.1. Analyseren van de Benelux economie – duidelijkere 'Branding' van de Benelux

De economieën van de drie Benelux-landen zijn sterk verweven, complementair en hebben enkele sterke troeven. België, Nederland en Luxemburg maken met 28,5 miljoen koopkrachtige consumenten gezamenlijk 5,5% van de EU-bevolking uit en nemen samen 8% van de Europese economie voor hun rekening. De Benelux vormt daarmee een aanzienlijk economisch potentieel. Het Secretariaat-Generaal wenst in 2016 gezamenlijk met de betrokken diensten van de lidstaten alsook met de ondernemingsorganisaties in kaart te brengen welke sectoren de Benelux-markt bijzonder maken en waarin we kunnen excelleren. Duidelijker voor het voetlicht brengen in welke sectoren en domeinen van complementariteit en verwevenheid sprake is of waar deze zich kunnen ontwikkelen. Hiertoe wil het een studie op deze domeinen van complementariteit en verwevenheid laten uitvoeren. Zo kan ook bepaald worden waar gemeenschappelijk optreden zinvol is en waar versterkte, gezamenlijke "branding" als Benelux mogelijk een rol kan spelen.

4.3.2. Vermindering van de obstakels voor de voltooiing van een interne markt in de Benelux

Een goede samenwerking tussen de drie Benelux-landen draagt bij tot de totstandkoming van een interne markt van 28 miljoen consumenten en tot het verschaffen van een stevigere uitgangspositie voor ondernemingen als opstap naar de Europese en wereldmarkt.

In dit verband zal het Secretariaat-Generaal de werkzaamheden voortzetten voor:

- het aanpassen van de huidige nationale regelgevingen die opgezet zijn voor de fysieke handel aan de digitale eisen teneinde onlinehandel te bevorderen en van de Benelux-landen een testmarkt voor nieuwe retailconcepten te maken,
- het nagaan van de mogelijkheden voor het benutten en toepassen van het beginsel van wederzijdse erkenning teneinde het grensoverschrijdend zakendoen te stimuleren en de administratieve lasten en regeldruk voor de ondernemingen van de Benelux te verminderen,
- het identificeren van de obstakels voor het grensoverschrijdend meedingen in overheidsopdrachten en van methodes voor het vergemakkelijken van de toegang van ondernemingen van de drie buurlanden tot de procedures inzake overheidsopdrachten in de Benelux.

5. MOBILITEIT

ALGEMENE INLEIDING

De Benelux-markt voor transport en logistiek is innoverend en een koploper op het gebied van efficiëntie. Kortom, de Benelux-landen zitten op de goede weg. Toch is er nog veel te winnen: regels die bijvoorbeeld modern papierloos transport in de weg zitten of juist het ontbreken van heldere regels voor nieuwe vormen van transport.

In 2016 wordt het succesproject rondom samenwerking van wegvervoersinspectiediensten voortgezet en uitgebreid met een 'Tailor made risk rating tool', waarmee alle inspectieresultaten op een geautomatiseerde manier grensoverschrijdend gedeeld kunnen worden en hiermee meer gerichte en efficiëntere controles mogelijk worden.

In 2015 is een belangrijk overleg opgestart rondom 'Intelligente Transport Systemen'. De ambitie voor 2016 is om dit uit te laten monden in concrete samenwerkingsprojecten, bijvoorbeeld rond het oplossen van het probleem van overvolle parkings langs de snelwegen.

Daarnaast zal ook de Benelux-aanbeveling over duurzame mobiliteit verder worden uitgevoerd met onder andere coördinatie tussen de drie nationale beleidskaders in het kader van de 'Clean Power for Transport'-richtlijn (richtlijn 2014/94/EU betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen).

Maar ook op het spoor, door de lucht en over water is er nog veel winst te behalen. Bijvoorbeeld door het realiseren van een Benelux-railagenda voor regionaal grensoverschrijdend vervoer. En het pilootproject papierloos (qua douanedocumenten) vervoer over water wordt substantieel uitgebreid met een groot aantal schepen die voortaan digitaal hun douanedocumenten meevoeren. Ten slotte wordt eveneens naar de luchtvaart gekeken. Door gezamenlijk op te trekken willen de landen stappen zetten in de realisatie van de 'Single European Sky'.

De Benelux kan in 2016 de vruchten plukken van recente realisaties zoals bijvoorbeeld de samenwerking tussen inspectiediensten inzake wegvervoer en verschillende proefprojecten die grensoverschrijdend kunnen worden opgestart. Ook kan voortgebouwd worden op de uitkomsten van het in 2015 afgeronde onderzoek naar de intra- Benelux Vervoersstromen.

Ten slotte wordt binnen de Urbiscoop-samenwerking een platform geboden om ook de mobiliteit binnen het stedelijke gebied te verbeteren, waarbij ook naar aspecten zoals onder meer geluidsoverlast en luchtkwaliteit wordt gekeken.

DOELSTELLINGEN EN PROJECTEN

STRATEGISCH OVERLEG

Deze samenwerking wordt aangestuurd door het Directiecomité Verkeer en Vervoer, dat jaarlijks bijeenkomt en waaraan directeuren- en secretarissen-generaal van de transportministeries deelnemen.

Enorme goederenstromen passeren jaarlijks de Benelux, langs onze havens, waterwegen, snelwegen en ook door het luchtruim. In 2015 werden deze goederenstromen, zowel intra-Benelux als door, vanuit en naar de Benelux, expliciet in kaart gebracht middels een gericht onderzoek, in opdracht van het Directiecomité, waarbij ook prognoses over de toekomstige ontwikkelingen hierin worden opgenomen. Onder Luxemburgs voorzitterschap wordt een conferentie gepland waar de aanbevelingen van deze studie met de stakeholders en beleidsmakers besproken zullen worden.

5.1. De Benelux is goed op (de) weg

5.1.1. Stimuleren van Intelligente Transportsystemen (ITS)

In 2015 werd op verzoek van de Nederlandse minister van Transport Benelux-overleg opgestart rond ITS. Hieruit kwam een aantal punten naar voren waaromtrent samenwerking opportuun geacht wordt en waarop in 2016 verder ingezoomd wordt:

- Harmonisatie van wet- en regelgeving;
- Afstemming en uitwisseling met betrekking tot proefprojecten. Zo is het delen van resultaten van proefprojecten met name zinvol wanneer die projecten vergelijkbare uitgangpunten en randvoorwaarden kennen;
- Gezamenlijke inzet van ITS bij het management van het parkeren (voor vrachtwagens) op parkings langs snelwegen, met name het ontwikkelen
- en vastleggen van gezamenlijke standaarden. Overvolle parkings leiden vaak tot gevaarlijke situaties terwijl chauffeurs niet het risico van overtredingen van de rij- en rusttijdenregelgeving willen riskeren door naar de volgende parking door te rijden;
- Vraagstuk van de gegevens-eigendom en open data.

In verband met stedelijke mobiliteit wordt binnen het Urbiscoop-project ingezoomd op het vraagstuk van de toegangscontrole voor stedelijke distributie.

Werkgroep Intelligente transportsystemen (VE/TER/ITS)

5.1.2. Samenwerking inspectiediensten wegvervoer

De concrete uitvoering van de afspraken rond samenwerking tussen inspectiediensten inzake wegvervoer (op grond van de Benelux-beschikking die is aangenomen in afwachting van de inwerkingtreding van het Verdrag van Luik) gebeurt op basis van periodieke actieprogramma's. Het huidige actieprogramma bevat drie hoofdpunten:

1. gezamenlijke inspecties
2. training
3. uitwisseling van data

Net als in 2015 worden in 2016 onderling gecoördineerde inspecties uitgevoerd met deelname van inspecteurs over en weer. Doel is enerzijds het verhogen van de efficiëntie en anderzijds het komen tot meer uniformiteit van de inspecties tussen de landen.

Concrete afspraken worden gemaakt over het deelnemen aan elkaars opleidingen en trainingen. Verder wordt afgestemd rond de opzet van nieuwe opleidingen, onder andere via gedeelde 'train de trainer'-programma's. Ook dit bevordert de door de landen en de sector gewenste uniformiteit van de inspecties in elk van de landen.

Een gezamenlijk systeem van 'risk rating' wordt opgezet. Hierbij worden zowel positieve als negatieve inspectieresultaten gedeeld waardoor gerichter gecontroleerd kan worden en bedrijven die weinig overtredingen kennen 'beloond' kunnen worden met minder controles. Dit is een 'win-winsituatie' voor de overheid, de sector en de samenleving.

Wergroep Inspectiediensten (VE-TER-Inspectiediensten)

5.1.3. Afstemming rond Belgische plannen wegbeprijzing

België heeft het voornemen om vanaf april 2016 een wegbeprijzingssysteem in te voeren. Afstemming met de andere Benelux-landen is noodzakelijk teneinde mobiliteitsproblemen, met name in de grensstreken, te voorkomen en de toegangsmodaliteiten tot het Belgische systeem voor gebruikers uit de andere landen te optimaliseren.

Wergroep Wegbeprijzing (VE-TER-Wb)

5.1.4. Duurzame mobiliteit – Elektrisch rijden en alternatieve brandstoffen

Duurzame mobiliteit op basis van elektriciteit, waterstof en CNG/LNG was in 2015 een prioriteit van het Belgisch voorzitterschap. Dit heeft geresulteerd in een politiek akkoord omtrent netwerkplanning en infrastructuur, signalisatie, veiligheid en interoperabiliteit.

Dit is volledig in lijn met richtlijn 2014/94/EU betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen, die de ontwikkeling van nationale beleidskaders veronderstelt en grensoverschrijdende samenwerking aanmoedigt. Benelux-coördinatie omtrent deze beleidskaders verhoogt dan ook het rendement daarvan en maakt de Benelux-markt tegelijkertijd een interessante markt voor investeerders in de alternatieve mobiliteit.

Werkgroep Alternatief vervoer - Elektrisch vervoer (VE-TER-AV-EV)

5.1.5. Verbeteren van duurzame mobiliteit in steden

Vele steden ondervinden problemen met het intensieve stedelijke verkeer, dat zowel door het personenverkeer als door het stedelijke vrachtverkeer wordt veroorzaakt. Deze problemen uiteten zich in verstopte verkeersstromen, slechte luchtkwaliteit en verkeersonveilige situaties. Daarnaast brengen zij ook geluidsoverlast en negatieve gevolgen voor het klimaat met zich mee.

Primair doel van dit project is een betere beheersing en verbetering van de duurzame mobiliteit in steden door middel van kennisuitwisseling, beleidsharmonisatie en -afstemming op het vlak van stedelijke logistiek en Intelligente Transportsystemen (ITS). Wat dit laatste betreft heeft het Secretariaat-Generaal inmiddels enige belangrijke informatie voor het grensoverschrijdend opvragen van verkeersdata in kaart gebracht, zoals de beschikbare vindplaatsen, de providers en het verkeersdata-verstrekkingenbeleid in de afzonderlijke lidstaten/gewesten. Een volgende stap is een Benelux politieke verklaring ter bevordering van een 'open data' principe, waarbij relevante gegevens binnen de Benelux gemakkelijker kunnen worden uitgewisseld.

Bijzondere aandacht zal worden besteed aan het concept van stedelijke 'low emission zones', waarbij gekeken zal worden naar uniforme toepassingen daarvan in het Benelux-gebied. Ook zal aandacht worden geschonken aan de Europese Urban agenda, welke veel aandacht schenkt aan duurzame (stedelijke) mobiliteit.

Werkgroep Urbiscoop – Urban Sustainable Mobility (URBI-MOB)

5.1.6. Erkennen technische goedkeuringen

Door binnen de Benelux te komen tot een wederzijdse erkenning van elkaars homologaties kunnen veel kosten en tijd worden bespaard voor de sector. De Benelux-regeling met betrekking tot de wederzijdse erkenning van individuele goedkeuringen van bepaalde elektrische voertuigen wordt afgerond. Daarnaast wordt bezien of de scope van deze regeling uitgebreid kan worden tot andere voertuigcategorieën.

Wergroep Alternatief vervoer - homologaties (VE-TER-VV-homologatie)

5.1.7. Opzetten proefproject Digitale Vrachtbrief

Hier is zowel voor de sector als voor de overheid zeer veel te winnen met een digitale vrachtbrief in termen van vereenvoudiging, tijd en geld. Doel is om een proefproject ter zake op te zetten. Een Benelux-beschikking kan een juridische basis bieden voor het intra-Benelux gebruik van een dergelijke vrachtbrief.

Verder zal ook samen met Noordrijn-Westfalen (NRW) verkend worden op welke terreinen regeldruk verminderd kan worden.

5.1.8. Uitwisseling van kilometergegevens

Fraude met kilometertellers blijft in Europa nog een wijd verspreid fenomeen dat grote economische schade toebrengt aan kopers van occasiewagens en belet eerlijke concurrentie tussen handelaren. In 2004 heeft België een wetgeving ingevoerd die effectieve toepassing heeft gekregen vanaf 2006. Door de centrale opslag van kilometergegevens in één databank, die kilometerattesten aflevert, dienstig bij de verkoop van een tweedehands voertuig, is een eenvoudig, goedwerkend en goedkoop systeem geïnstalleerd dat een efficiënte bestrijding van kilometerbedrog verzekert. Nederland dat al lang een vrijwillig systeem kende, heeft ook sedert 1 januari 2014 een wettelijk kader. Het Secretariaat-Generaal zal verkennen of een samenwerking en gegevensuitwisseling op gang gebracht kan worden in Benelux-verband, zodat ook deze vorm van fraude wordt aangepakt voor voertuigen die tussen de Benelux-landen worden verhandeld.

5.2. Optimaal benutten van de Benelux-samenwerking per spoor, water en door de lucht

5.2.1. Samenwerking luchtverkeersbegeleiding

België, Nederland en Luxemburg maken samen met Frankrijk, Duitsland en Zwitserland deel uit van de 'Functional Airspace Block Europe Central (FABEC)'. Dit luchtvaartgebied is één van de drukste en meest complexe ter wereld met een centrale positie in Europa. FABEC heeft als doel de samenwerking tussen de luchtverkeersdienstverleningsorganisaties van de FABEC-landen te optimaliseren. De besprekingen binnen FABEC verlopen niet voorspoedig. Via samenwerking op Benelux-niveau kan er wellicht meer voortgang geboekt worden.

5.2.2. Afstemming regelgeving voor inzet drones voor transportdoeleinden

Het inzetten van onbemande luchtvaartuigsystemen op afstand bestuurd door een piloot (RPAS), beter gekend onder de naam van onbemand luchtvaarttoestel (UAV), op het gebied van de burgerluchtvaart voor transportdoeleinden is in de drie landen nog maar beperkt mogelijk en op verschillende wijze geregeld. In een speciaal hieraan gewijde workshop zal een verkenningsexercitie plaatsvinden om te bezien of het mogelijk en zinvol is tot afstemming van de regelgeving ter zake te komen binnen de Benelux, respectievelijk of de wederzijdse erkenning kan worden gestimuleerd.

5.2.3. Opstellen railagenda voor regionaal grensoverschrijdend personenvervoer

De Interparlementaire Raadgevende Beneluxraad heeft het Comité van Ministers verzocht om te komen tot de opmaak van een Benelux- railagenda. Deze agenda dient een aantal concrete initiatieven te bevatten om de treinverbindingen tussen Nederland, België en Luxemburg (inclusief de verbinding Brussel-Luxemburg) te verbeteren.

Uitgangspunt daarbij zou moeten zijn om ten behoeve van het buurlandverkeer de Benelux als 'binnenland' te beschouwen en dat de binnenlandse spoortarieven ook op de landsgrensoverschrijdende verbindingen worden toegepast.

Wergroep RAIL (VE-TER-RAIL)

5.2.4. Afstemmen in tripartiete Maasoverleg

De Maas, onderdeel van het Europese TEN-T kernnetwerk, en de daarop aansluitende vaarwegen in de regio Luik, Maastricht, Hasselt zijn druk bevaren. Vlaanderen, Wallonië en Nederland zitten samen in het zogenaamde tripartiete Maasoverleg om elkaar te informeren over beleid en maatregelen met betrekking tot het scheepvaartbeheer en om hierover zoveel mogelijk tot afstemming te komen. Het gaat daarbij onder meer over debietbeheer op de vaarwegen, afstemming bij grote werken en de implementatie van de 'River Information Services'.

Wergroep Tripartiete Maasoverleg (Maas-Trip)

5.2.5. Benelux Maritiem Overleg

In het kader van een Europese gemeenschappelijke gegevensuitwisselingsstructuur is het van belang dat er een geïntegreerd maritiem toezicht bestaat tussen aangrenzende landen. Ook betreffende de administratieve vereenvoudiging wordt in samenwerking met de overheidsinstanties van de Benelux-landen de implementatie van het 'Maritime Single Window' (MSW) bestudeerd en besproken om efficiëntie en koppeling te verzekeren. Hieronder valt ook de eventuele uitwisseling van gegevens tussen de nationale MSW's en de samenstellende maritieme bewaking.

Wergroep Maritime Single Window (VE-AM-MSW)

5.2.6. Implementeren Internationaal arbeidsverdrag zeevarenden

Doel van het overleg is om de interne markt te versterken door afstemming over de implementatie van het in 2006 binnen de 'International Labour Organisation' afgesloten arbeidsverdrag voor zeevarenden. Het gaat daarbij met name om de gezamenlijke detectie van mogelijke problemen en het voorkomen van verstoringen van de marktcondities.

Wergroep Verkeer-Maritieme zaken (VE-AM-ILO)

5.3. Douaneoverleg

STRATEGISCH OVERLEG

De douanediensten van de drie landen plegen periodiek overleg en er wordt eventueel afgestemd tussen de drie Benelux-landen over de actuele EU-onderwerpen met betrekking tot douane.

Strategisch Overleg Douane

5.3.1 Streven naar papierarm douanevervoer

Bij het project binnenvaart wordt een groot aantal papieren documenten vervangen door één papieren document met barcodes aan de hand waarvan alle zendingen aan boord van het binnenvaartschip geïdentificeerd kunnen worden. Het in 2015 opgestarte pilootproject waaraan één lichter deelneemt, zal sterk worden uitgebreid. Andere lichters en wegvervoerders hebben zich sindsdien aangemeld.

In overleg met bedrijven en de betrokken douaneadministraties wordt verkend op welke wijze moderne informatie- en communicatie- technologieën kunnen worden ingezet om de logistieke processen bij vertrek en aankomst van vervoermiddelen die goederen vervoeren onder de regeling douanevervoer te faciliteren.

Werkgroep Papierloos douanevervoer

6. VEILIGHEID EN PERSONENVERKEER

ALGEMENE INLEIDING

Veiligheid staat hoog op de politieke agenda van de drie Benelux-landen. Gezien het feit dat criminaliteit en rampen vaak grensoverschrijdend van aard zijn, is veiligheid een domein dat zich bij uitstek leent voor samenwerking tussen buurlanden. De basis voor deze samenwerking wordt gevormd door het actieplan Senningen 2013-2016 en dankzij het Benelux-verdrag inzake grensoverschrijdend politieel optreden van 8 juni 2004 is de operationele samenwerking tussen de politiediensten versterkt. Nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen op het terrein van veiligheid vragen evenwel om nieuwe oplossingen.

In dat licht bezien valt het goed, dat in 2016 de grote lijnen van de strategie voor de komende jaren zullen worden uitgestippeld en dat een optimalisering van de samenwerking in het domein veiligheid zal worden nagestreefd. Het nieuwe actieplan Senningen 2017-2020 zal een belangrijke bouwsteen vormen voor het nieuwe Benelux gemeenschappelijk werkprogramma voor hetzelfde tijdsbestek.

Tevens streeft de Benelux naar de implementatie van de plannen inzake de optimalisatie van de diverse gremia die actief zijn in het kader van de Senningen-samenwerking. Bovendien is het streefdoel om het Benelux-politieverdrag te actualiseren. Onder andere twee speciaal daartoe opgerichte ad hoc werkgroepen onderzoeken welke aanpassingen nodig zijn om de politieke samenwerking verder te intensiveren en te versterken. Het doel daarbij is de mogelijkheden uit te breiden en procedures te vereenvoudigen. Tot slot verdient de revitalisering en optimalisering van de politieke burenoverleggen en het politieke landenoverleg vermelding.

De intensieve samenwerking die reeds plaatsvindt in het kader van de bestaande afspraken en instrumenten inzake politiesamenwerking wordt voortgezet en waar mogelijk versterkt. De partners onderzoeken ook of er een zinvolle samenwerking tot stand kan komen op het terrein van het voorkomen en bestrijden van radicalisme en terrorisme.

Georganiseerde criminaliteit kan het meest effectief bestreden worden door een georganiseerde overheid, idealiter in grensoverschrijdend verband. Daarom zet de Benelux zich in voor de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit en onderzoeken de landen de mogelijkheden om gezamenlijke projecten te starten, bijvoorbeeld met betrekking tot de problematiek rond motorbendes.

Het actieplan Senningen vormt eveneens de basis voor Benelux-samenwerking op het gebied van crisisbeheersing en rampenbestrijding. De balans van de tien jaren sinds de ondertekening in 2006 van het Benelux-memorandum van overeenstemming inzake de samenwerking tussen de crisiscentra zal worden opgemaakt teneinde de organisatie te optimaliseren. De Benelux Unie zet zich in voor het bevorderen van samenwerking op gebied van risico-analyse en –identificatie, het uitwisselen van informatie tussen de crisiscentra, samenwerking rond grootschalige evacuaties en samenwerking tussen de hulpdiensten van de drie landen.

Het Benelux-beleid inzake asiel en migratie wordt voortgezet en heeft gezien de internationale ontwikkelingen aan relevantie gewonnen.

Kortom, via reeds bestaande en nieuwe samenwerkingsvormen maken de drie landen zich sterk om de uitdagingen in het domein van de veiligheid het hoofd te bieden en daarmee het welzijn van de burgers te bevorderen.

DOELSTELLINGEN EN PROJECTEN

6.1. Binnenlandse veiligheid

De Benelux-landen werken op het gebied van JBZ voornamelijk samen in het Senningen-overleg. Dit overleg houdt zich met name bezig met politieke samenwerking, justitiële samenwerking en crisisbeheersing.

STRATEGISCH OVERLEG (SENNINGEN)

De Centrale overleggroep Senningen is verantwoordelijk voor de monitoring en bewaking van de uitvoering van het actieplan Senningen 2013-2016, dat door de bevoegde ministers van de drie landen werd ondertekend. Verder kan deze groep, zo nodig, ook nieuwe initiatieven lanceren.

Centrale overleggroep Senningen (SENN-CENTR)

6.1.1. Optimaliseren van het Benelux-Politieverdrag van 2004

De Benelux-landen streven een actualisering van het Benelux-Politieverdrag na.

Het betreft onder andere de regeling van bevoegdheden, uitwisseling van informatie, grensoverschrijdende opsporingsbevoegdheden, grens- overschrijdende achtervolging en observatie, uitoefenen van geweld en gebruik van dwangmiddelen, burgerrechtelijke en strafrechtelijke aansprakelijkheid alsook structuur en opbouw van het Verdrag.

Drie werkgroepen richten zich momenteel al op enkele specifieke aspecten van deze opdracht op basis van de aanwijzingen die in de Centrale overleggroep Senningen zijn gegeven. Zij brengen in kaart wat de mogelijkheden en wenselijkheden zijn en doen via het Strategisch overleg Politie aanbevelingen aan de COG teneinde het Verdrag in de gewenste zin aan te passen. Deze werkzaamheden zullen in 2016 voortgezet en nog geïntensiveerd worden en er zal een methode en een timing vastgelegd worden om de werkzaamheden tot een goed einde te brengen.

Werkgroep Informatie-uitwisseling in de grensstreek (SENN-INFO)

Werkgroep Opsporing (SENN-RECHERCHE)

Werkgroep Achtervolging (SENN-CHASE)

6.1.2. Opstellen van het vierde actieplan Senningen

De Benelux-landen werken in 2016 een nieuw actieplan Senningen uit dat de gemeenschappelijke strategische doelstellingen op vlak van binnenlandse veiligheid voor 2017-2020 vastlegt.

6.2. Politiële samenwerking

STRATEGISCH OVERLEG POLITIE

Het Benelux Strategisch overleg Politie is het hoogste overlegorgaan voor politiesamenwerking tussen de drie landen. Het stuurt eveneens de technische werkgroepen aan.

Benelux Strategisch overleg Politie (SENN-STRAT)

6.2.1. Optimaal benutten van de bestaande afspraken en instrumenten inzake politiesamenwerking

Op het vlak van de politiesamenwerking, is de afgelopen jaren aanzienlijke vooruitgang geboekt inzake de praktische uitvoering van het Benelux Politieverdrag van 2004. Aan de optimale inzet ervan wordt reeds de nodige aandacht besteed. De werkzaamheden hebben voornamelijk betrekking op:

a) Informatie-uitwisseling

Het huidige wettelijke kader en de bestaande procedures voor de grensoverschrijdende informatie-uitwisseling werden geanalyseerd om te bezien in hoeverre deze nog aan de behoeften van de politiediensten in de grensstreken voldoen. Op basis van deze analyses zal de werkgroep zich buigen over de manier waarop de bepalingen inzake informatie-uitwisseling in het Benelux-Politieverdrag verbeterd kunnen worden, en daartoe voorstellen tot tekstwijzigingen formuleren.

Meer specifiek gaat het onder meer om de volgende punten:

- De politiële informatie-uitwisseling met het oog op de bestuurlijke aanpak van criminaliteit;
- Verder ontwikkelen en verfijnen van uitwisseling van de 'blacklists' van voertuigen voor ANPR camerasystemen;
- Onderzoeken hoe de politiediensten van de drie landen elkaar wederzijdse toegang kunnen verlenen tot hun nationale gegevensbestanden.

Daarna zal deze werkgroep¹ een update voorbereiden van de Benelux-infobrochure over de autonome politiële informatie-uitwisseling.

Werkgroep Informatie-uitwisseling in de grensstreek (SENN-INFO)

b) Opleiding

De Benelux wil aan de hand van de in kaart gebrachte behoeften gemeenschappelijke opleidingen en oefeningen verder stimuleren, aldus wordt kennis vergaard en gebundeld en kunnen de politiediensten beter functioneren in grensoverschrijdende samenwerking.

Werkgroep Gemeenschappelijke Benelux-opleidingen (SENN-FORM)

Werkgroep Gijzelingen – Ontvoeringen – Productafpersing (SENN-PRODUCTAFPERSING)

¹ Luxemburg neemt als waarnemer deel aan deze werkgroep.

c) Gemakkelijker toegang tot politie-informatie

Er wordt momenteel een Benelux-app (beschikbaar op smartphone en tablet) ontwikkeld voor politiechefs, rechercheurs en politiemensen op de werkvloer. Daarbij komen alle aspecten van het politiewerk, met name bij de voorbereidingen voor gezamenlijke acties tussen onze landen, aan bod.

d) Bijstand

De mogelijkheden voor grensoverschrijdende bijstand die een meerwaarde voor de drie landen bieden, worden nader onderzocht en bevorderd, in het bijzonder met betrekking tot het uitlenen van middelen en materieel, gemengde controles en patrouilles, steun bij grootschalige evenementen of bijstand in het buitenland op verzoek.

Het overzicht van materieel dat in aanmerking komt voor uitleen aan andere landen wordt bijgewerkt. Ter facilitering wordt een beleidskader opgesteld dat de criteria en voorwaarden beschrijft waaronder bijstand in de Benelux kan worden aangevraagd en verleend.

Tevens dient een definitie te worden geformuleerd waarmee vastgesteld wordt wat onder bijstand wordt verstaan. Van daar uit zal een draaiboek opgesteld worden waarin de verschillende vormen van grensoverschrijdende bijstand stap voor stap uitgewerkt worden.

Om de aanvragen voor bijstand beter te kunnen plannen wordt een Benelux-kalender van jaarlijks terugkerende activiteiten opgesteld.

Wergroep Bijstand (SENN-ASSIST)

e) Netwerk van verbindingsofficieren

De landen zetten het gemeenschappelijk gebruik van Benelux- verbindingsofficieren verder en zullen in permanent overleg onder meer nagaan in hoeverre de geografische verdeling van de accreditaties kan worden geoptimaliseerd. Er wordt eveneens bekeken of een Benelux-samenwerking op het niveau van de Europol-desks kan worden ingesteld. Tot slot wordt een gemeenschappelijke LO-opleiding verder uitgewerkt.

Wergroep Verbindingsofficieren (SENN-LO)

6.2.2. Intensiveren en optimaliseren van grensoverschrijdende operationele politiesamenwerking

De reorganisatie van het Benelux-landenoverleg Politie en het Benelux- burenoverleg krijgt haar beslag.

Het Benelux-burenoverleg heeft tot doel de lokale verantwoordelijken in de grensgebieden onderling afspraken te laten maken over operationele samenwerking en dit voor alle aspecten van het gemeenschappelijke veiligheidsvraagstuk.

Het Benelux-landenoverleg Politie situeert zich tussen het burenoverleg en het Strategisch overleg. Het biedt de verschillende burenoverlegfora de kans om inzichten die aan de basis liggen van of resulteren uit hun lokale samenwerking met elkaar te delen; kennis, best practices en nieuwe initiatieven uitwisselen, nieuwe fenomenen detecteren, enz. Elementen die op strategisch niveau dienen te worden besproken, kunnen vervolgens vanuit het Benelux-landenoverleg Politie worden voorgelegd aan het Benelux Strategisch overleg Politie.

*Wergroep Benelux-landenoverleg Gerechtelijke politie / Opsporing
Wergroep Benelux-landenoverleg Bestuurlijke politie / Toezicht*

6.2.3. Voorkomen en bestrijden van gewelddadig radicalisme en terrorisme

Het voorkomen en bestrijden van gewelddadig radicalisme en terrorisme is een belangrijke beleidsprioriteit. De politiediensten van België, Nederland en Luxemburg verkennen de mogelijkheden tot intensivering van de samenwerking binnen het Benelux-kader voor zover deze aanvullend is op de samenwerking die al op Europees niveau dan wel bilateraal plaatsvindt.

Wergroep Terrorisme (SENN-TERROR)

6.3. Bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit

De Benelux-landen geven opvolging aan de intentieverklaring inzake de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit. Het doel is het bevorderen van de grensoverschrijdende bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit in de Benelux.

Het project is bedoeld om best practices uit te wisselen, lokale besturen (verder) bewust te maken van de mogelijkheden van de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit en na te gaan welke aanbevelingen uit de ISEC-studie 'Administrative measures to prevent and tackle crime' in de Benelux geïmplementeerd kunnen worden. Daarnaast onderzoeken de landen in samenwerking met de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen (NRW) de mogelijkheden om gezamenlijke projecten te starten, bijvoorbeeld met betrekking tot de problematiek rond motorbendes.

De resultaten van dit Benelux-project zullen worden gepresenteerd in de eerste helft van 2016.

Wergroep Bestuurlijke aanpak (SENN-BA)

6.4. Inzetten op andere grensoverschrijdende veiligheidsitems

6.4.1. Samenwerken op het gebied van cyberveiligheid

Naast de operationele samenwerking die met name tot stand kwam tussen de CERT's (Computer Emergency Response Teams) van de drie landen, dient er in Benelux-verband een betere strategische samenwerking te worden opgezet, waarbij rekening wordt gehouden met de Europese en de internationale context.

6.5. Justitie

6.5.1. Nemen van maatregelen tegen mensenhandel

Het Luxemburgs voorzitterschap van de Benelux zal bijzondere aandacht schenken aan het onderwerp van de mensenhandel.

Voorstellen tot multidisciplinaire samenwerking inzake mensenhandel worden verder uitgewerkt met een centrale plaats voor de slachtoffers van mensenhandel. De initiatieven zijn in dit kader meer bepaald gericht op het:

- Verspreiden en benutten van de Benelux-brochure over het Benelux-samenwerkingsmechanisme voor slachtoffers van mensenhandel;
- Monitoren hoe vaak er in 2016 (o.a. met behulp van de contactgegevens in de brochure) slachtoffers verwezen worden tussen de Benelux-landen;
- Zoeken naar synergie tussen de maatschappelijke organisaties die optreden om slachtoffers van mensenhandel te identificeren, te ondersteunen en indien nodig op te vangen;
- Opvolgen van de uitvoering van de aanbeveling van het Benelux-Parlement met betrekking tot mensenhandel (informatie-uitwisseling tussen de betrokken autoriteiten, gezamenlijk opleidingsplan voor magistraten, enz.) op de wijze die overeengekomen is in de reactie van de regeringen van de Benelux-landen;
- Uitwisselen van goede praktijken over de opvang en begeleiding van slachtoffers van mensenhandel via de organisatie van een dag 'ontmoeting en samenwerking in het belang van de slachtoffers van mensenhandel die een specifieke bescherming vragen' in Luxemburg.

Werkgroep Mensenhandel (SENN-HUMAN)

6.6. Crisisbeheersing en rampenbestrijding

STRATEGISCH OVERLEG CRISISBEHEERSING

Deze samenwerking wordt aangestuurd door een stuurgroep die is samengesteld uit de verantwoordelijken van de crisiscentra van de drie landen en van de bevoegde diensten. Zij beslissen over de voorstellen ter aansturing van de samenwerking. De vergadering van de Directeuren-Generaal voegt daar een bijkomende strategische dimensie aan toe.

De balans van de tien jaren sinds de ondertekening van het Benelux-memorandum van overeenstemming inzake de samenwerking tussen de crisiscentra zal worden opgemaakt teneinde de organisatie te optimaliseren, waarbij wordt meegenomen dat tal van activiteiten in een Europees kader moeten gezien worden.

Strategisch overleg Crisisbeheersing (SENN-CRISE)

6.6.1. Bevorderen van de samenwerking op het vlak van risico-analyse en -identificatie

Met het concreet realiseren van een risico-identificatie voor de Benelux (in samenwerking met Noordrijn-Westfalen (NRW)) wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de invulling van het Europees Besluit Nr. 1313/2013/ EU van 17 december 2013 betreffende een Uniemechanisme voor civiele bescherming. De geïdentificeerde prioritaire risico's zullen als leidraad voor de toekomstige werkzaamheden fungeren.

Aangezien crisisbeheersing als één van de vier specifieke grensoverschrijdende samenwerkings-thema's tijdens de Conferentie 'Klimaatadaptatie in de Benelux' genoemd is, is de link tussen deze activiteiten verzekerd. In eerste instantie is het de bedoeling de mogelijkheden voor een nauwere Benelux-samenwerking te identificeren ter vermindering van de risico's op rampen in het kader van Sendai.

Werkgroep Risico-identificatie (SENN-RISK)

6.6.2. Uitwisselen van wederzijdse informatie tussen de crisiscentra

Het project is gericht op het organiseren van de 'constante informatiedoorstroming' tussen de crisiscentra van de drie landen en het inventariseren van de overige structuren. Deze dienen een wederzijdse informatievoorziening te implementeren via het uitvoeren van voorstellen en behoeften. Daarnaast is het de bedoeling om de functie van liaison te testen. Deze is de verbindingssambtenaar die bij een grootschalig incident naar de crisisstaf aan de andere kant van de grens kan worden gestuurd.

Een werkbezoek aan het NCC (Nationaal Crisiscentrum in Nederland) is erop gericht de uitwisseling van best practices over crisisbeheersing tussen de nationale overheden van de drie landen te stimuleren en op de werkvloer een gedachtewisseling te starten over de informatiedoorstroming.

Werkgroep Wederzijdse informatie tussen de crisiscentra (SENN-CRISE/INFO)

6.6.3. Zich organiseren bij een grootschalige evacuatie

Het doel van het project is om de thematiek van de grootschalige grensoverschrijdende evacuatie van burgers van een Benelux-land naar een ander partnerland bij grote rampen (watersnood, kernongeval enz.) gezamenlijk uit te diepen en daarbij te focussen op de middelen die nodig zijn voor een eerste opvang van korte duur (maximaal een week).

Er wordt een Benelux-inventaris opgemaakt van de evacuatieprocedures en opvangmogelijkheden op basis van nationale bijdragen.

Wergroep Evacuatie (SENN-EVAC)

6.6.4. Samenwerken tussen hulp- en ambulancediensten

Het doel is om de samenwerking tussen de hulpdiensten door netwerkvorming, kennisdeling en het opzetten van gezamenlijke projecten te bevorderen en in stand te houden.

Dit doel kan concretere invulling krijgen door het bekijken van specifieke onderwerpen waarvoor mogelijk een vraag om binationale dan wel internationale bijstand kan worden ingediend, of nog, het maken van eventuele technische afspraken inzake wederzijdse bijstand.

In een multidisciplinaire aanpak van de crisis zal een nuttige link worden gelegd met de Benelux-activiteiten rond de samenwerking op het gebied van het grensoverschrijdend ambulancevervoer waarbij de activiteiten verder ondersteund en jaarlijks opgevolgd worden.

Wergroep Samenwerking hulpdiensten (SENN-SECOURS)

Wergroep Ambulances BE-NL (AMBUL BE-NL)

Wergroep Ambulances BE-LU (AMBUL BE-LU)

6.6.5. Informeren van de bevolking in noodsituaties

De Benelux technische afspraak betreffende de informatie aan de bevolking in noodsituaties wordt geactualiseerd en door communicatieadviseurs ten uitvoer gebracht.

Zij plegen hierover geregeld overleg en komen een keer per jaar bijeen om lering te trekken uit crisissituaties en informatie uit te wisselen over nationale voorlichtingscampagnes met mogelijke grensoverschrijdende gevolgen.

Wergroep Communicatie (SENN-CRISE/COM)

6.7. Personenverkeer

STRATEGISCH OVERLEG IMMIGRATIE

In het strategisch overleg Immigratie komen de hoge ambtenaren van de drie landen bijeen om een toegevoegde waarde te creëren en de reeds in Benelux-verband bestaande samenwerking te versterken, onder meer via het aannemen van gemeenschappelijke standpunten in de context van de Europese Unie.

Directeuren-generaal Asiel en Immigratie (DG-P-READ)

6.7.1. Asiel en Migratie

De kernactiviteit is de coördinatie van de Benelux-onderhandelingen met derde landen op het gebied van terug- en overnameovereenkomsten en visumvrijstellingsovereenkomsten voor houders van diplomatieke en dienstpaspoorten.

Werkgroep Readmissie (P-READ)
Werkgroep Visa (P-VISA)

7. FRAUDEPREVENTIE

ALGEMENE INLEIDING

De oorzaken van fiscale, sociale of economische fraude zijn talrijk en uitermate gevarieerd. Bovendien berokkent deze fraude veel schade omdat de lidstaten hierdoor inkomsten mislopen en zij hun economisch en sociaal beleid slechts in beperkte mate kunnen uitvoeren.

In dat licht vereisen fraudepreventie en fraudebestrijding acties op nationaal, grensoverschrijdend en Europees niveau. De ervaring leert ons immers dat de lidstaten deze uitdagingen slechts efficiënt kunnen aangaan wanneer zij in een geëigend kader samenwerken.

In dat verband kan de Benelux bogen op meerdere jaren ervaring met de geleidelijke ontwikkeling van een beleidsstrategie die gebaseerd is op een goede administratieve samenwerking, transparantie, wederzijds begrip, uitwisseling van best practices en van relevante informatie.

De voorzieningen op het terrein van fraudepreventie en -bestrijding worden alsmaar beter, met name door de toename van gerichte controles en gezamenlijke acties.

Waar het gaat om de fiscale samenwerking en de fraudebestrijding nemen de landen in hoofdzaak verder de nieuwe trends en risico's waar op het gebied van btw-fraude. Daarnaast treden ze op tegen misbruik van rechtspersonen voor fiscale doeleinden, werken ze profielen en risico-analyses uit en maken ze optimaal gebruik van gegevens om fraudeurs op te sporen.

Op het vlak van de sociale reglementering en fraudebestrijding is de bestrijding van illegale arbeid, in het bijzonder detacheringsfraude, een prioritair aandachtspunt nu detachering zowel in politiek als economisch opzicht een grote uitdaging vormt.

DOELSTELLINGEN EN PROJECTEN

7.1. Gezamenlijk bestrijden van fiscale fraude

STRATEGISCH OVERLEG

Het Benelux Strategisch overleg fiscale samenwerking en strijd tegen de fraude beheert, mandateert en verzekert de monitoring van de specifieke activiteiten van de Benelux Unie op het betreffende terrein.

Overwogen wordt om een overleg tussen de ambtelijke top van de ministeries van Financiën te organiseren teneinde nieuwe initiatieven voor samenwerking op te pakken en te bevorderen.

Strategisch overleg Fiscale samenwerking en strijd tegen de fraude (FISC-STRAT)

7.1.1. Opsporen van btw-carrouselfraude

De Benelux-landen trachten in samenwerking met de Europese Commissie het pad te effenen voor de invoering van de 'Social Network Analysis' op Europees niveau, en kijken daarnaast voor het bestrijden van welke andere fraudevormen de 'Social Network Analysis' eveneens gebruikt kan worden. 'Social Network Analysis' is in eerste instantie een geautomatiseerd analysesysteem waarmee in een vroeg stadium btw- carrouselfraude kan worden geïdentificeerd.

Daarnaast wordt verder aandacht besteed aan nieuwe trends op het gebied van btw-fraude, met een specifieke focus op het aanpakken van fraude binnen de e-commerce.

Werkgroep Missing Trader Intercommunity Fraud Benelux (FISC-MTIC)

7.1.2. Optreden tegen het misbruik van rechtspersonen voor fiscale doeleinden

De Benelux-landen doen, vanuit een fiscaal oogpunt en zowel in een nationale als internationale context, voorstellen voor het sneller detecteren en aanpakken van postbusvennootschappen en andere winstdrainage- constructies via rechtspersonen en fictieve delokalisaties.

Werkgroep Misbruik van rechtspersonen (FISC-FDF)

7.1.3. Stroomlijnen van de btw-teruggaafprocedure

België en Nederland delen verder richting de Europese Unie de kennis die zij hebben opgedaan bij het koppelen van de btw-teruggaven en de openstaande fiscale schulden, ook met het oog op een uitbreiding van dit initiatief naar andere domeinen.

De nationale initiatieven waarbij de sectoren nauwer betrokken worden bij het versterken van een goed verloop van de btw-teruggaafprocedure worden opgevolgd en in aanvulling daarop doen de landen voorstellen om het toezicht op de btw-teruggaafprocedure te verbeteren.

Werkgroep Vat Refund Procedure (FISC-VRP)

7.1.4. Verbeteren van de ondernemersvriendelijkheid van de Mini One Stop Shop (MOSS)

De Benelux-landen werken samen aan de implementatie en het toezicht op de MOSS-regeling en op ondernemers die actief zijn op het internet, tegelijkertijd strevend naar een vereenvoudiging, een adequate informatieverstrekking en een administratieve lastenverlaging in het kader van de btw-reglementering. De MOSS biedt ondernemingen die telecommunicatiediensten, radio- en televisieomroepdiensten en elektronische diensten verstrekken in andere lidstaten de mogelijkheid om zich voor de btw-aangifte en de btw-afdracht in één lidstaat te registreren.

Vervolgens zullen zij richting de Europese Unie voorstellen doen onder welke voorwaarden de MOSS-regeling verder ontwikkeld kan worden.

Werkgroep Mini One Stop Shop (FISC-MOSS)

7.1.5. Aanpakken van onregelmatigheden bij de handel in elitepaarden

De Benelux werkt verder aan gecoördineerde acties, die bijdragen aan de handhaving op het gebied van de fiscale-, de douane- en de veterinaire regelingen en de beeldvorming over de paardensector.

Op basis daarvan worden aanbevelingen gedaan die het mogelijk moeten maken om de samenwerking tussen de betrokken diensten (fiscale diensten, douane, veterinaire diensten en diensten voor de voedselveiligheid) te optimaliseren en de gegevensuitwisseling tussen deze diensten te bevorderen. De nadruk ligt daarbij op de informatie over de eigenaren en de waarde van de paarden.

Werkgroep Elitepaarden (FISC-CEP)

7.1.6. Uitbreiden van de fiscale administratieve samenwerking

De Benelux-landen werken initiatieven uit om het fiscale invorderingstraject te verbeteren, onder andere via deelprojecten waarbij wordt uitgetest hoe activa (zoals inkomsten, teruggaven, uitkeringen, ...) en passiva (schulden bij de overheid) aan elkaar gekoppeld kunnen worden.

Werkgroep Administratieve samenwerking (FISC-ADM)

7.1.7. Voorkomen van misbruik van de accijnsprocedures

De Benelux-landen blijven accijnsontwikkelingen en nieuwe beleidslijnen die grensoverschrijdende gevolgen kunnen hebben met elkaar delen en streven in voorkomend geval naar concrete opvolgingsacties.

Werkgroep Accijnzen (FISC-ACC)

7.1.8. Optimaliseren van het gebruik van intelligence om fraudeurs op te sporen

Er wordt gezamenlijk gekeken naar de trends en de nieuwe risico's die zich voordoen op het gebied van de fraude en welke innovatieve technieken en analysesystemen ingezet kunnen worden om deze een halt toe te roepen.

De landen vergeten daarnaast niet te kijken naar de spelers die handelingen plegen buiten de elektronische omgeving en onderzoeken hoe zij opgespoord kunnen worden.

Werkgroep Intelligence (FISC-INTEL)

7.1.9. Verbeteren van de profiling om fraude te detecteren

De experts van de drie landen delen de fraudepatronen met elkaar, met een focus op de personen achter de constructie, en bezinnen zich gezamenlijk op maatregelen die het gedrag van de burgers positief kunnen beïnvloeden.

Voorts wordt onderzocht hoe de gegevens over 'verdwenen' (i.e. fraudeurs die hetzelfde proberen in een ander partnerland) fraudeurs/recidivisten uitgewisseld kunnen worden.

Ad hoc werkgroep Systeemfraude (FISC-SYS)

7.2. Sociale reglementering en strijd tegen de fraude

STRATEGISCH OVERLEG

Conform de Benelux-aanbeveling tegen grensoverschrijdende sociale fraude (2015) bepaalt het Benelux Strategisch overleg sociale reglementering en strijd tegen de fraude de prioriteiten van de gezamenlijke actie, heeft het de leiding en houdt het toezicht op de werkzaamheden door het geven van de noodzakelijke impulsen.

Hiermee wordt een opvolging gegeven aan de Sociale Benelux-Top van 13 februari 2014 en de Benelux-Top van 29 april 2015.

Strategisch overleg Sociale reglementering en strijd tegen de fraude (SOC-STRAT)

7.2.1. Aanpakken van schijnconstructies en sociale dumping

De Benelux-landen doen aanbevelingen en voorstellen die binnen de Europese Unie opgepakt kunnen worden op het gebied van de detachering (via het Europese formulier A1), om misbruik of oneigenlijk gebruik van de regelgeving te voorkomen en dragen zo bij aan een afgestemd begrippenkader voor grensoverschrijdende arbeid.

Op een praktisch niveau werken zij aan het verzamelen van de gegevens (datamining) waarover zij beschikken in het kader van het A1-formulier en andere meldingsprocedures om onregelmatigheden op te sporen. Bijkomend wordt gestreefd naar een goede afstemming van processen teneinde de vergelijkbaarheid en de actualiteit van de systemen voor de identiteitscontrole (op de werkvloer) te bevorderen.

In een overkoepelende context wordt gestreefd naar het organiseren en uitbreiden van gemeenschappelijke controles.

Werkgroep Schijnconstructies/Sociale dumping (SOC-SSOF)

7.2.2. Controleren op frauduleuze uitzendkantoren

Er wordt een inventaris gemaakt van de grensoverschrijdende frauduleuze uitzendkantoren in de Benelux. In diezelfde context wordt verder de strijd aangegaan met grensoverschrijdende schijnwerkgelegenheidsregelingen en diverse vormen van uitkeringsfraude.

Op basis van risicoanalyses worden gezamenlijke controles voorbereid en uitgevoerd. De ervaring van de controles wordt gebruikt voor een systematisering in de vorm van een leidraad ten behoeve van de inspecteurs.

Voorts wordt gewerkt aan een grensoverschrijdende checklist, waarbij de lidstaten op een eenvoudige maar efficiënte manier kunnen vaststellen dat iemand aan beide kanten van de grens actief is of geweest is binnen de uitzendarbeid.

Werkgroep Frauduleuze uitzendkantoren (SOC-AIFU)

7.2.3. Tegengaan van uitkeringsfraude

Binnen de Benelux wordt voor specifieke doelgroepen nagegaan of zij uitkeringsfraude plegen, onder andere door het uitvoeren van enkele testpilots.

Aansluitend bij de Europese mogelijkheden bekijken de Benelux-landen op basis van welke gegevens zij van fraude verdachte personen (ingezetenen en niet-ingezetenen) snel en met zekerheid kunnen identificeren. Vervolgens is het de bedoeling om na te gaan welke gegevens de lidstaten van elkaar nodig hebben. Deze gegevens moeten de lidstaten toelaten om te bepalen welke personen effectief uitkeringsfraude plegen (cumul uitkeringen in de ene lidstaat met arbeid in loondienst of met een activiteit als zelfstandig werknemer in de andere lidstaat; cumul uitkeringen of bijstand in de ene lidstaat met uitkeringen of bijstand in de andere lidstaat). Om deze gegevens op te vragen of aan te leveren, wordt een gestandaardiseerd formulier ontworpen.

Werkgroep Uitkeringsfraude (SOC-UFA)

7.3. Aanpakken van oplichting van bedrijven

7.3.1. Gezamenlijk optrekken tegen oplichting van bedrijven - Benelux-coördinatiepunt en gezamenlijke acties

In navolging van de Benelux-aanbeveling inzake misleidende handelspraktijken tussen bedrijven (2014) en de lancering van de eerste fase van het Benelux Coördinatiepunt en 'Early Warning System' ter preventie van oplichting van bedrijven aan de hand van misleidende handelspraktijken, zet het Secretariaat-Generaal zijn werk verder voor de verdere uitbouw van het Coördinatiepunt naar een tweede en mogelijk derde fase. Eind 2016 zal de efficiëntie van het Coördinatiepunt worden geëvalueerd.

De Benelux-landen zullen een gezamenlijke actie opstellen ter preventie van acquisitiefraude en nadere inlichting van bedrijven in het voorjaar van 2016 door middel van een evenement in elke lidstaat. Tot slot wordt een onderzoek uitgewerkt, in samenwerking met andere actoren zoals 'Financial Intelligence Units' (FIU's) en banken, naar de geldstromen die deze vorm van fraude ondersteunen.

Werkgroep Ondernemerschap (MS-CM)

B. BENELUX ALS KENNISCENTRUM EN PROEFTUIN VOOR EUROPA

Het Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie initieert en ondersteunt de projecten binnen de zeven beleidsdomeinen van het Jaarplan. De wens en de wil om samen te werken tussen de Benelux-landen is groot. Het gaat van het oplossen van knelpunten in de grensstreken tot projecten met een Europese dimensie. De roeping van de Benelux is om een proeftuin te zijn voor Europa. Wat hier lukt, kan ook binnen Europa een antwoord zijn op concrete problemen van burgers en ondernemingen. Door de jarenlange actie op dit terrein heeft het Secretariaat-Generaal een grote expertise opgebouwd. Het is een kenniscentrum en stelt zijn expertise en netwerk dagelijks ter beschikking van de partners van de Benelux-samenwerking. Deze expertise betreft de kennis om overheden over de landsgrenzen te laten samenwerken zowel bestuurlijk, juridisch als operationeel. Deze kennis ontwikkelt zich steeds verder en is innoverend.

1. Een platform voor grensoverschrijdende samenwerking

Na de ratificatie van het vernieuwende Benelux-Verdrag inzake Grensoverschrijdende en Interterritoriale Samenwerking van 20 februari 2014 wensen de Benelux-landen verder werk te maken van de uitbouw van de structurele samenwerking over de grens heen. De Benelux-landen hebben met dit verdrag een belangrijk instrument in handen om vorm te geven aan gewenste oplossingen, bijvoorbeeld via pilootprojecten waarbij desgewenst een eventuele overdracht van bevoegdheden mogelijk is.

Het nieuwe Verdrag combineert alle voordelen van de oude Benelux-Overeenkomst inzake Grensoverschrijdende Samenwerking uit 1986 en de EGTS-Verordening (Verordening (EG) Nr. 1082/2006 betreffende de Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking) uit 2006. Hiermee voorziet het in het meest vooruitstrevende kader voor samenwerking over de grens.

De in het Verdrag voorziene Verdragscommissie ondersteunt als platform de toepassing van het juridische instrumentarium dat grensoverschrijdende samenwerking mogelijk maakt. De vier bestaande Grensoverschrijdende Openbare Lichamen (GOL's) (BENEGO, Welzijn voor Ouderen Aanzet, Academie voor Muziek en Woord De Noorderkempen, Gent-Terneuzen) worden bijgestaan bij hun omschakeling naar een Benelux Groepering voor Territoriale samenwerking (BGTS) en/of bij andere juridische aanpassingen. Ook worden bestaande en nieuwe grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden ondersteund bij de verdere formalisering van hun samenwerking. Het Secretariaat-Generaal maakt de mogelijkheden van de samenwerkingsvormen kenbaar via een doorlopende informatiecampagne gericht op samenwerkingspartners in de grensgebieden. In dat verband worden in de grensgebieden waaronder de Grande Région bijeenkomsten georganiseerd en wordt een nieuwe publicatie gemaakt van de vijfjaarlijkse Almanak voor de Grensoverschrijdende Samenwerking.

In overleg met het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie (Nederland in de eerste helft van 2016), de Europese Commissie, de Raad van Europa, het Comité van de Regio's en andere betrokken instanties wordt in Europees verband daarbij gezocht naar best-practices toepassingen en oplossingen.

2. Ontwikkelen van het Benelux-recht

Er wordt naar gestreefd om bij de juridische verankering van in het kader van de Benelux-samenwerking gemaakte afspraken zo veel mogelijk gebruik te maken van de geëigende instrumenten die artikel 6 van het Benelux-Verdrag daartoe biedt (de zgn. beschikkingen, aanbevelingen en richtlijnen van het Benelux Comité van Ministers, alsook de Benelux-overeenkomsten). Deze instrumenten worden voor inwerkingtreding getoetst door het Benelux Comité van Juristen en worden bekendgemaakt in het Benelux-Publicatieblad. Artikel 350 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie laat verder toe dat met dergelijke instrumenten wordt afgeweken van geldende EU-voorschriften voor zover de Benelux Unie verder is voortgeschreden dan de EU. Hiermee kan de Benelux Unie ten volle haar voortrekkersrol binnen de EU waarmaken.

Het Secretariaat-Generaal waakt erover dat procesmatige handelingen door de instellingen of organen van de Benelux Unie tijdig plaatsvinden. Waar deze handelingen eerder de interne werking betreffen van de Benelux Unie, van haar instellingen en van in het kader van de Unie opgerichte organen, zijn zij weliswaar nodig opdat de gemaakte afspraken effectief uitgevoerd kunnen worden op operationeel niveau en in de praktijk tot resultaten kunnen leiden. Er wordt onder andere beoogd dat het Comité van Ministers zijn goedkeuring hecht aan een vernieuwd reglement op de procesvoering van het Benelux-Gerechtshof. De Benelux Raad bereidt deze goedkeuring van het reglement op de procesvoering voor en wint daartoe het advies in van het Benelux Comité van Juristen. Specifiek voor dit advies over het reglement op de procesvoering, wordt het Comité van Juristen bijgestaan door vertegenwoordigers van de ministeries van Justitie en van de ministeries van Economische Zaken, en worden het Benelux Bureau voor de Intellectuele Eigendom alsook het Benelux-Gerechtshof voor bepaalde aspecten geraadpleegd.

Comité van Juristen

3. Opvolgen van samenwerking inzake EU-regelgeving

Zoals beslist door het Benelux Comité van Ministers, wordt in het kader van de Benelux de nodige aandacht geschonken aan relevante ontwikkelingen over EU-beleid en -regelgeving. Het is van belang een duidelijk beeld te hebben van deze ontwikkelingen, opdat de Benelux-samenwerking er rekening mee kan houden, erop kan voortbouwen of dat dit tot nieuwe initiatieven kan leiden. Het voorkomen van ongewenste grenseffecten of van knelpunten bij de concrete implementatie in de landen en de eventuele meerwaarde van Benelux-samenwerking ten opzichte van andere samenwerkingsverbanden staan daarbij centraal.

Om beter te kunnen wijzen op de mogelijke ongewenste grenseffecten van een voorgenomen EU-regelgeving of op bestaande Benelux-samenwerking waarop die regelgeving zou kunnen voortbouwen, wordt bovendien gemonitord of de daarvoor nodige informatiedoorstroming plaatsvindt tussen de relevante Benelux-werkgroepen en de onderhandelaars van de Benelux-landen.

Opvolgingsgroep EU-regelgeving

C. SAMENWERKEN MET ANDERE STATEN, DEELSTATEN EN INTERNATIONALE ORGANISATIES

Wind, water, geluid en licht kennen geen grenzen, ook geen Benelux-grenzen. In dat opzicht spreekt het voor zich dat de Benelux-landen samenwerken met andere staten, deelstaten en internationale organisaties. Door samen te werken en elkaar te kennen, kunnen sneller problemen opgelost of voorkomen worden.

De Benelux fungeert als een proeftuin voor de Europese Unie en in dat opzicht zijn er een aantal samenwerkingsverbanden die zich langzaam uitbreiden en uiteindelijk op Europees vlak opgepakt worden. Dankzij haar jarenlange ervaring inspireert de Benelux Unie landen binnen en buiten de Europese Unie die hun regionale samenwerking een institutioneel karakter willen geven.

Artikelen 24 tot 27 van het Benelux-Verdrag van 2008 voorzien uitdrukkelijk in openheid naar andere landen en organisaties. Hieraan wordt op verschillende wijze vorm gegeven. Het kan gaan om structurele politieke afspraken zoals met de regering van Noordrijn-Westfalen of het beleidsmatig en administratief ondersteunen van informele netwerken zoals Euro Contrôle Route of het Pentilateral Energy Forum. Deze multilaterale netwerken zijn gegroeid uit Benelux-initiatieven waaraan het Comité van Ministers veel belang hecht en het Secretariaat-Generaal opdraagt deze initiatieven verder te ondersteunen.

Ten slotte onderhoudt het Secretariaat-Generaal in het kader van de uitvoering van het Gemeenschappelijk Werkprogramma 2013-2016 contacten met andere internationale samenwerkingsverbanden zoals de Europese Unie, de OESO, de Grande Région en de Internationale Maascommissie of met de aangrenzende gebieden in Duitsland en Frankrijk. De contacten met de Grande Région dienen te worden uitgebouwd om best practices en leerervaringen op gemeenschappelijke aandachtsgebieden te delen.

1. Noordrijn-Westfalen (NRW)

Noordrijn-Westfalen heeft met de Benelux-landen culturele, economische, sociale en maatschappelijke banden. In de voorbije decennia groeiden Noordrijn-Westfalen en de Benelux-landen, met een totale bevolking van meer dan 45 miljoen inwoners, uit tot een grote grensoverschrijdende regio die Europees georiënteerd is.

De samenwerking heeft de afgelopen jaren een zeer positieve ontwikkeling gekend en is gebaseerd op de gemeenschappelijke politieke verklaring die door de toenmalige regeringsleiders van de Benelux-landen en Noordrijn-Westfalen op 9 december 2008 werd ondertekend. De verklaring opent een nieuw perspectief voor de regionale en Europese samenwerking.

De samenwerking was oorspronkelijk opgebouwd rond vijf prioriteiten (rampenbestrijding, politieverwerking, luchtverontreiniging en fijn stof, ruimtelijke ordening, voedselveiligheid en bestrijding van dierziekten). Inmiddels kon de samenwerking ook op andere werkvelden worden uitgebreid, waardoor ze versterkt en succesvol is.

Om de reeds zeer nauwe banden verder aan te halen en te komen tot een verdere verdieping van het partnerschap keurde de regering van Noordrijn-Westfalen in 2013 met een regeringsbesluit de zgn. Benelux-strategie goed; dit is een met de partners afgestemde aanpak voor de strategische inrichting van de samenwerking op middellange en lange termijn.

In 2016 zal Noordrijn-Westfalen met de Benelux Unie samenwerken op de volgende projecten:

ENERGIE: energie-efficiëntie, hernieuwbare energie en CO₂-reductie

- Verbeteren van de energie-efficiëntie in de steden;
- Het Benelux Energie Expertise Netwerk.

Naast het reeds bestaande platform URBISCOOP Energie-efficiëntie, dat in diverse werkgroepen concrete projecten vaststelt en de aanzet heeft gegeven tot het vergroten van de energie-efficiëntie in steden, werd in 2015 een nieuwe samenwerking opgestart. Om de hervorming van de energiesector te faciliteren heeft de Benelux Unie het zgn. Benelux Energie Expertise Netwerk opgezet waarbij de EnergieAgentur.NRW vanuit NRW zich als partner heeft aangesloten. Bedoeling is dat leden en partners kennis en ervaring over de overgang naar een duurzame energievoorziening kunnen delen.

LEEFMILIEU: milieubescherming, biodiversiteit en veiligstellen van de voedselketen

- Verbeteren van de luchtkwaliteit;
- Beheersen van afvalstromen;
- Biodiversiteit;
- Diergezondheid;
- Veiligheid van de voedselketen;
- Antibioticaresistentie.

Via een reeks van Benelux-projecten, waaraan NRW deelneemt, wordt verder gestreefd naar een gezamenlijke grensoverschrijdende aanpak op het gebied van luchtkwaliteit/fijn stof, stikstofdioxide, afvalmanagement en biodiversiteit. Voorts zijn voedsel- en diervoederveiligheid alsook diergezondheid bij de bestrijding van infectieziekten over de grens heen van groot belang.

Uit voorvallen bij de bestrijding van dierziekten en het gebruik van antibiotica in de veehouderij blijkt hoe belangrijk informatie-uitwisseling in de veterinaire sector is. Zo zal ook in de toekomst de grensoverschrijdende communicatie over dergelijke gevaren verder van belang zijn.

SOCIALE COHESIE: arbeidsmarkt, grensarbeiders, erkenning van diploma's

- Arbeidsmobiliteit;
- Portaal en brochures voor grensarbeiders;
- Vergelijkbaarheid van arbeidsmarktgegevens;
- Beroepskwalificaties.

NRW heeft op basis van de Benelux-aanbeveling over grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit van eind 2014 niet enkel blijvende steun toegezegd voor de daarin benoemde onderwerpen, maar zal ook verder actief meewerken in de desbetreffende stuurgroep (AMT/STRAT).

Mede dankzij de verdere optimalisering en ontwikkeling van het grensarbeidersportaal en de inventarisatie en uitwisseling van vergelijkbare statistische gegevens over de arbeidsmarkt moet een grensoverschrijdend arbeidsmarktbeleid tot stand komen. Ten slotte dient ook het thema erkenning van de gelijkwaardigheid van beroepskwalificaties gezamenlijk opgepakt te worden. NRW zal de besprekingen die het daarvoor in 2015 met de partners heeft opgestart voortzetten.

MOBILITEIT: verkeer en vervoer, duurzame mobiliteit in steden

- Directiecomité Verkeer en Vervoer;
- Duurzame mobiliteit in steden.

De regering van NRW wil de samenwerking op verkeersgebied verder verdiepen. Het bevoegde MBWSV (ministerie voor Bouwen, Wonen, Stadsontwikkeling en Verkeer) neemt sinds november 2013 deel aan de operationele overleggen die vallen onder het Directiecomité Verkeer en Vervoer van de Benelux Unie.

Doel is om kennis en ervaringen uit te wisselen, met name op het vlak van stedelijke logistiek en intelligente transportsystemen. Andere terreinen waarop eventueel kan worden samengewerkt zijn wegverkeersmanagement en verkeerstelematica. Door deelname aan het strategisch overleg blijft NRW op de hoogte van de laatste stand van zaken en kan NRW zich hierbij, indien gewenst, aansluiten.

VEILIGHEID: politiesamenwerking, crisisbeheersing en rampenbestrijding

- Opleiding en bijstand
- Mobiel banditisme;
- Bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit
- Uitwisselen van informatie tussen crisiscentra
- Samenwerken tussen hulpdiensten
- Samenwerken op het gebied van risicoanalyse en identificatie.

Op basis van het Actieplan SENNINGEN 2013-2016 werd een reeks van Benelux-werkgroepen opgericht waarin NRW deels vertegenwoordigd is en actief meewerkt.

FRAUDEPREVENTIE

- Fraudepreventie bij de handel in elitepaarden.

In samenwerking met belastinginspecteurs van Noordrijn-Westfalen worden in het bijzonder op dit gebied informatie en gegevens alsook verzoeken om informatie uitgewisseld en wordt wederzijdse bijstand ter beschikking gesteld in het kader van onderzoeks- en controlemogelijkheden.

2. Euro Contrôle Route (ECR)

In 2016 zal ECR de eerste fase van de oprichting van een EGTS afronden met de keuze voor een zetel, alsook de goedkeuring van de oprichtingsstatuten.

Daarnaast worden initiatieven rond training van handhaving personeel en uitwisseling van controle gerelateerde data verdergezet en geïntensiveerd.

3. Pentalateral Energy Forum - Gas Platform en North Seas Countries' Offshore Grid Initiative

Europees energiebeleid heeft erg aan belang gewonnen sinds de EU doelstellingen formuleerde rond de eenmaking van de elektriciteitsmarkt en de verduurzaming van de energievoorziening. Toch ligt het zwaartepunt van de energiepolitiek nog bij de lidstaten. Het blijven de lidstaten die beslissen over de mix tussen conventionele en hernieuwbare energie en over de concrete uitvoering van het Europese beleid.

Om deze spanning tussen Europees en nationaal beleid te overwinnen, richtte de Benelux in 2005 samen met Duitsland en Frankrijk het Pentalateral Energy Forum op. Sinds 2011 sloten ook Oostenrijk en Zwitserland aan. Het is een politiek gestuurd samenwerkingsverband tussen overheden, toezichthouders, netbeheerders en marktpartijen. De bevoegde energieministers ontmoeten er elkaar op regelmatige basis. De Benelux voert het secretariaat. Gezamenlijk en stap voor stap ontplooit Penta initiatieven om de interne energiemarkt te voltooiën, zoals de geslaagde marktkoppeling in 2010 en de start van de regionale leveringszekerheid analyse in 2013.

Ondertussen stimuleert ook de Europese Commissie het idee om via regionale markten toe te werken naar een Europese markt. Verder benoemt het politieke akkoord van 25 juli 2014 tussen de Nederlandse en Duitse energieminister Penta als platform om de samenwerking vooruit te helpen. Ten slotte noteerden de Benelux- landen en het Secretariaat-Generaal op een vergadering op hoog niveau op 16 juli 2014 in Berlijn ook de conclusie, bij monde van de Duitse Staatssecretaris voor energie, dat het Pentalateral Energy Forum een centrale rol moet blijven spelen in de regionale samenwerking.

Andere geesteskinders van de Benelux, naar het model van het Pentalateral Energy Forum, zijn het Gas Platform en het NSCOGI. Het Gas Platform is een samenwerkingsverband tussen de Benelux, Frankrijk en Duitsland, ter bevordering van een veilige en betrouwbare interne gasmarkt. Het NSCOGI of North Seas Countries' Offshore Grid Initiative is een samenwerkingsverband tussen de Benelux, Frankrijk, Duitsland, Verenigd Koninkrijk, Ierland, Noorwegen, Zweden en Denemarken met als doel een kostenefficiënte combinatie van grensoverschrijdende stroomkabels met de netwerkaansluiting van windenergieparken op zee.

4. Schelderaad

De op 15 april 2014 formeel door de Nederlandse en de Vlaamse ministers van Transport ingestelde Schelderaad, waarvan het Secretariaat-Generaal het voorzitterschap en secretariaat voert, heeft tot doel om de stakeholders in het Schelde-estuarium proactief te betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van beleid met betrekking tot de Schelde. De Schelderaad kan adviezen geven aan de intergouvernementele Vlaams-Nederlandse Scheldec commissie (VNSC), waarin de centrale overheden van Nederland en Vlaanderen vertegenwoordigd zijn. Het overleg is gaande en volgt de agenda van het ambtelijke college van de VNSC. De Schelderaad wordt proactief betrokken bij het VNSC onderzoeksprogramma 'Agenda voor de Toekomst'.

5. Internationale Maascommissie en Internationale Scheldec commissie

Het Secretariaat-Generaal is sinds 2006 waarnemer bij de Internationale Maascommissie en sinds 2015 bij de Internationale Scheldec commissie. Het doel is om samen te werken rond onderwerpen met betrekking tot water zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit in rivieren, grondwater, crisisbeheersing en rampenbestrijding (zie projecten 2.1.1. en 2.2.2.).

Overeenkomsten

PROTOCOL tot wijziging van de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming – M (2015) 8

Het Koninkrijk België, vertegenwoordigd door:

De Vlaamse Regering,

De Waalse Regering,

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Het Groothertogdom Luxemburg,

Het Koninkrijk der Nederlanden,

hierna te noemen « de Overeenkomstsluitende Partijen »,

Gelet op artikel 6, tweede lid, onder f), van het Verdrag tot instelling van de Benelux Unie,

Gelet op de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming, ondertekend te Brussel op 10 juni 1970, zoals gewijzigd bij Protocol van 20 juni 1977 (hierna: de Overeenkomst),

Overwegende dat het thans nodig blijkt het toepassingsgebied van de bepalingen van de Overeenkomst te beperken tot de eigenlijke uitoefening van de jacht om de Overeenkomstsluitende Partijen de mogelijkheid te bieden een effectieve bestrijding van wildsoorten in bepaalde gevallen toe te staan, waarbij rekening wordt gehouden met specifieke, voor hun eigen grondgebied geldende omstandigheden,

Overwegende dat rekening dient te worden gehouden met de in Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna en Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand gebezigde terminologie,

Vaststellend dat het Koninkrijk België een federale structuur heeft aangenomen en dat de Overeenkomst betrekking heeft op aangelegenheden die tot de uitsluitende bevoegdheid van de Gewesten behoren,

Vaststellend dat het Verdrag van 17 juni 2008 tot herziening van het op 3 februari 1958 gesloten Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie het op 3 februari 1958 gesloten Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie heeft herzien en de titel ervan heeft gewijzigd in “Verdrag tot instelling van de Benelux Unie”,

Zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1

In de Overeenkomst wordt een artikel 12bis toegevoegd, dat als volgt luidt:

“Artikel 12bis

Deze Overeenkomst is uitsluitend van toepassing in het kader van de uitoefening van de jacht en geldt niet voor de bestrijding van de in artikel 1 bedoelde wildsoorten, die ter voorkoming of beperking van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij, wateren of allerhande eigendommen, in het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van de natuurlijke habitats, dan wel in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of de veiligheid van het luchtverkeer of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang door de Overeenkomstsluitende Partijen wordt toegestaan.”

Artikel 2

1. In artikel 1, eerste lid, artikel 2, artikel 4, vijfde lid, artikel 7, artikel 8, eerste lid, en in artikel 13, eerste lid, van de Overeenkomst wordt het woord “drie” geschrapt.
2. In de artikelen 3 en 12 van de Overeenkomst worden de woorden “drie landen” vervangen door de woorden “Overeenkomstsluitende Partijen”. In artikel 12 wordt voorts het bezittelijk voornaamwoord “zijn” vervangen door het woord “haar”.
3. In artikel 1, eerste lid, in de artikelen 3 en 5, en in de eerste zinsnede van artikel 8, eerste lid, van de Overeenkomst worden de woorden “of gewestelijke” toegevoegd na het woord “nationale”.
4. In de laatste zinsnede van artikel 8, eerste lid, van de Overeenkomst worden de woorden “bevoegde nationale autoriteiten” vervangen door de woorden “bevoegde autoriteiten”.

Artikel 3

1. In artikel 1, derde lid, van de Overeenkomst worden de woorden “Het krachtens artikel 15 van het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie ingestelde Comité van Ministers” vervangen door de woorden “Het in artikel 5, onder a), van het Verdrag tot instelling van de Benelux Unie bedoelde Comité van Ministers”.
2. In artikel 1, derde lid, in artikel 4, vierde lid, onder a), in artikel 7, in artikel 11 en in artikel 13, eerste lid, van de Overeenkomst, worden de woorden “artikel 19 a) van het Unieverdrag” vervangen door de woorden “artikel 6, tweede lid, onder a), van het Verdrag tot instelling van de Benelux Unie”.
3. In artikel 16, derde lid, van de Overeenkomst worden de woorden “Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie” vervangen door de woorden “Verdrag tot instelling van de Benelux Unie”.

Artikel 4

1. De secretaris-generaal van de Benelux Unie is depositaris van dit Protocol, waarvan hij een eensluidend gewaarmerkt afschrift aan elke Overeenkomstsluitende Partij doet toekomen.
2. Dit Protocol wordt bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd door de Overeenkomstsluitende Partijen.
3. De Overeenkomstsluitende Partijen leggen hun akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring neer bij de depositaris.
4. De depositaris brengt de Overeenkomstsluitende Partijen op de hoogte van de neerlegging van de akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring.
5. Dit Protocol treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de datum van neerlegging van de laatste akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring.
6. De depositaris stelt de Overeenkomstsluitende Partijen in kennis van de datum van inwerkingtreding van dit Protocol.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd, dit Protocol hebben ondertekend en voorzien van hun zegel.

GEDAAN te Brussel, op 17 februari 2016, in één exemplaar, in de Nederlandse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek.

Voor het Koninkrijk België, vertegenwoordigd door:

De Vlaamse Regering:
J. SCHAUVLIEGE

De Waalse Regering:
R. COLLIN

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering:
C. FREMAULT

Voor het Groothertogdom Luxemburg:
J.-J. WELFRING

Voor het Koninkrijk der Nederlanden:
W. LIBON

Gemeenschappelijke memorie van toelichting bij het Protocol van 17 februari 2016 tot wijziging van de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming

De op 10 juni 1970 te Brussel ondertekende Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming, zoals gewijzigd bij Protocol van 20 juni 1977 (hierna: de Overeenkomst), beoogt de afschaffing van controles en formaliteiten aan de binnengrenzen van de Benelux en de harmonisatie van de wettelijke bepalingen op het gebied van de jacht en de vogelbescherming in de drie landen.

Het Benelux-Gerechtshof stelt zich in zijn arrest van 25 juni 2008 in de zaak A 2007/1 op het standpunt dat het begrip jacht in de zin van de Overeenkomst elke handeling omvat waarbij een in artikel 1 van deze Overeenkomst bedoelde wildsoort wordt gedood of gevangen, ongeacht of deze handeling plaatsvindt in het kader van de gebruikelijke uitoefening van de jacht, dan wel in het kader van een bestrijding die specifiek gericht is op het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, vee en bossen, dan wel op het veiligstellen van het belang van de bescherming van de flora en fauna, de volksgezondheid, de openbare veiligheid of de veiligheid van het luchtverkeer. Evenzo oordeelt het Benelux-Gerechtshof in zijn arrest van 22 maart 2013 in de zaak A 2011/2 dat het begrip jacht in artikel 4, tweede lid, van de Overeenkomst ook de bestrijding omvat van een in de categorie overig wild gerangschikte wildsoort met het oog op de bestrijding van schade, maar wijst het er tevens op dat voor de periode vanaf 24 april 2012 het toepassingsgebied van beschikking M (96) 8 van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie van 2 oktober 1996 met betrekking tot de jacht en de vogelbescherming beperkt is tot de eigenlijke uitoefening van de jacht en zich niet uitstrekt tot de bestrijding ter voorkoming of ter bestrijding van belangrijke schade aan gewassen, veeteelt en bossen, dan wel in het belang van de flora, de fauna, de volksgezondheid, de openbare veiligheid of de veiligheid van het luchtverkeer.

De Benelux-partners kennen echter ook gevallen waarin zij de overpopulatie van bepaalde wildsoorten moeten tegengaan omdat die economische en/of gezondheidsgerelateerde schade berokkenen aan landbouw en bossen of problemen veroorzaken voor de verkeersveiligheid en in de nabijheid van luchthavens. Het doden van de dieren is in dit geval niet ingegeven vanuit het kunnen gebruiken van het jachtrecht maar vanuit de noodzaak om de populaties getalsmatig terug te brengen. De eisen gesteld in artikel 3 (minimumoppervlakte van jachtterreinen) en artikel 4 (periode van de dag waarin de dieren mogen worden bejaagd, toegestane middelen, verplicht afschotplan) van de Overeenkomst zijn hierbij niet relevant en kunnen het nagestreefde doel doorkruisen.

Opmerking verdient voorts dat de lidstaten op grond van artikel 16 van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PB L 206 van 22.1.1992, p. 7) en artikel 9 van Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PB L 20 van 26.1.2010, p. 7) om soortgelijke redenen mogen afwijken van de in die richtlijnen genoemde verboden, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

De Overeenkomstsluitende Partijen hebben dan ook besloten de Overeenkomst middels dit Protocol te wijzigen, teneinde de reikwijdte van de Overeenkomst duidelijk te beperken tot de eigenlijke uitoefening van de jacht. Zodoende kan bestrijding, indien deze nodig is, plaatsvinden in ruimere omstandigheden naar tijd en plaats dan wat geldt in het geval van de uitoefening van de jacht en kan dit gebeuren met passender middelen dan die welke voor de jacht zijn toegestaan. De Overeenkomstsluitende Partijen zijn immers van mening dat het steeds de gezamenlijke bedoeling van de Benelux-partners is geweest dat iedere Regering de nodige maatregelen kan blijven nemen met het oog op de uitoefening van bestrijding van al dan niet in de zin van de Overeenkomst als wild gerangschikte dieren, met name waar deze gericht is op het bestrijden van bepaalde door deze dieren veroorzaakte schade. Daarbij kan gedacht worden aan schade aan andere dier- en plantensoorten door een zeer grote populatie, maar ook het voorkomen van schade aan en belangrijke overlast bij voertuigen, industrieterreinen, sportvelden of begraafplaatsen. Ook andere gronden kunnen de bestrijding van al dan niet in die zin van de Overeenkomst als wild gerangschikte dieren noodzaken, zoals het veiligstellen van de volksgezondheid en openbare veiligheid, het voorkomen van onnodig lijden van dieren, alsmede de veiligheid van het luchtverkeer, die door deze dieren in gevaar kunnen worden gebracht.

Gelet op de behoeften die er in de praktijk bij de Regeringen op het gebied van bestrijding bestaan, dient hun bevoegdheid dienaangaande te worden veiliggesteld (artikel 1 van dit Protocol), zonder dat op ad-hocbasis hoeft te worden gebruikgemaakt van eventuele afwijkingen op grond van artikel 13 van de Overeenkomst (zonder daarom over te gaan tot schrapping van dit artikel, dat een ruimere strekking heeft en niet alleen ziet op de bepalingen in de Overeenkomst die betrekking hebben op de jacht).

Beschikking M (2012) 3 van het Benelux Comité van Ministers tot wijziging van het toepassingsgebied van de beschikkingen M (96) 8 en M (83) 17 met betrekking tot geweren en munitie en andere middelen die voor de jacht op de onderscheiden wildsoorten zijn toegestaan, alsook beschikking M (2014) 3 van het Benelux Comité van Ministers tot instemming met de toepassing van artikel 13, lid 1, van de Overeenkomst, zullen gezien de toenmalige beweegredenen van het Benelux Comité van Ministers tot vaststelling ervan, achterhaald zijn ingevolge de uitsluiting van de uitoefening van bestrijding van het toepassingsgebied van de Overeenkomst conform het onderhavige Protocol. Parallel met de opstelling van het onderhavige Protocol, besluit het Benelux Comité van Ministers bijgevolg om deze twee beschikkingen op te heffen en dit met ingang van de datum van inwerkingtreding van het onderhavige Protocol (zie beschikking M (2015) 9 van het Benelux Comité van Ministers – *N.v.d.r.: zie verder p. 67*).

Voorts wordt de Overeenkomst gewijzigd om recht te doen aan de federale structuur van het Koninkrijk België en het feit dat de Overeenkomst betrekking heeft op aangelegenheden die thans tot de bevoegdheid van de Gewesten behoren (artikel 2 van dit Protocol). De Overeenkomst wordt eveneens gewijzigd om recht te doen aan het feit dat het Verdrag van 17 juni 2008 tot herziening van het op 3 februari 1958 gesloten Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie het op 3 februari 1958 gesloten Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie heeft herzien en de titel ervan heeft gewijzigd in "Verdrag tot instelling van de Benelux Unie".

Beschikkingen

BESCHIKKING van het Benelux Comité van Ministers tot opheffing van beschikking M (2012) 3 van het Benelux Comité van Ministers tot wijziging van het toepassingsgebied van de beschikkingen M (96) 8 en M (83) 17 met betrekking tot geweren en munitie en andere middelen die voor de jacht op de onderscheiden wildsoorten zijn toegestaan en beschikking M (2014) 3 van het Benelux Comité van Ministers tot instemming met de toepassing van artikel 13, lid 1 van de Benelux-Overeenkomst M (70) 7 op het gebied van de jacht en de vogelbescherming – M (2015) 9

Het Benelux Comité van Ministers,

Gelet op artikel 6, lid 2, onder a), van het Verdrag tot instelling van de Benelux Unie,

Gelet op de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming, ondertekend te Brussel op 10 juni 1970, zoals gewijzigd bij Protocol van 20 juni 1977 (hierna: de Overeenkomst),

Gelet op beschikking M (2012) 3 van het Benelux Comité van Ministers tot wijziging van het toepassingsgebied van de beschikkingen M (96) 8 en M (83) 17 met betrekking tot geweren en munitie en andere middelen die voor de jacht op de onderscheiden wildsoorten zijn toegestaan,

Gelet op beschikking M (2014) 3 van het Benelux Comité van Ministers tot instemming met de toepassing van artikel 13, lid 1 van de Benelux-Overeenkomst M (70) 7 op het gebied van de jacht en de vogelbescherming,

Gezien beschikking M (2015) 8 van het Benelux Comité van Ministers tot opstelling van een Protocol tot wijziging van de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming,

Overwegende dat voornoemde beschikkingen M (2012) 3 en M (2014) 3, gezien de toenmalige beweegredenen van het Benelux Comité van Ministers tot vaststelling ervan, overbodig zullen worden ingevolge de uitsluiting van de uitoefening van bestrijding van het toepassingsgebied van de Overeenkomst,

Heeft het volgende beslist:

Artikel 1

1. Beschikking M (2012) 3 van het Benelux Comité van Ministers tot wijziging van het toepassingsgebied van de beschikkingen M (96) 8 en M (83) 17 met betrekking tot geweren en munitie en andere middelen die voor de jacht op de onderscheiden wildsoorten zijn toegestaan, wordt opgeheven.

2. Beschikking M (2014) 3 van het Benelux Comité van Ministers tot instemming met de toepassing van artikel 13, lid 1 van de Benelux-Overeenkomst M (70) 7 op het gebied van de jacht en de vogelbescherming wordt opgeheven.

Artikel 2

Deze beschikking wordt van kracht op de dag van inwerkingtreding van het Protocol tot wijziging van de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming, zoals opgesteld bij beschikking M (2015) 8 van het Benelux Comité van Ministers.

Gedaan te Brussel, op 9 oktober 2015.

De Voorzitter van het Comité van Ministers,

D. REYNDERS

SECRETARIAAT-GENERAAL
Regentschapsstraat 39
1000 Brussel

Het Benelux Publicatieblad wordt uitgegeven door het Secretariaat-generaal van de Benelux Unie en is verkrijgbaar in het Nederlands en het Frans.

Op de website www.benelux.int kunt u het Benelux Publicatieblad raadplegen en kunt u zich inschrijven voor de mailinglist. U vindt er eveneens de regelgeving van de Benelux Unie.